

308789

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 3.

చెన్న పట్టణము 1916 నంబి జూలై నెల 12 వ తేది బుధవారము

NO 87

నంపుటము. 3.

న శ నా మ నం వ త్స ర ఆ మా థ మా స శు ద్ధ చ్చా న శి ౧౨.

సంచిక ౮౭

హృత, ప్రేత, పిశాచ, పీడ నివారణి. బాలగ్రహ, అకాల మృత్యు సంహారణి.
కల నం. 1-4-0. దేవదత్త విభూతి తపాలా ఖర్చుల ప్రత్యేకము.

పరమపావనంబగు నీ విభూతి చాంత్రీ యుక్తముగా నొక ఈశ్వరోపాసనచే ననుకూల్యబడిన దశకుచే సాధారణముగా చంటి బిడ్డలను, నూతికా గృహములను, మనో దుర్బలలగు స్త్రీ పురుషులను ఆకాపించి పీడించు గృహభాధలను నివారణజేసి సౌభాగ్యవంతులగు నొనర్చుటలో జనుపొదయై, బంధవిమోచన, కలహ శాంతి, సర్వగ్రహ శాంతి మొదలగు మనోబాంధులను సిద్ధిపరచి, ఈశ్వర భక్తిమయ అనురాగ వంతులుగను, విద్యార్థులను భారతీయ పుక్రములగు జేయగలుగును. ఇట్టి అభయ ప్రాప్తికరమైనట్టి యా, సర్వ అపేక్ష శాంతి వాయినియు నగు నీ దివ్య విభూతిని విశేషలండన ఉపయోగపంచి పరాశరపురి కృపచే అభిష్ట సిద్ధిని గాంతును. దీనికి సందేహము లేదు. ఇందుకు ప్రతిఫలముగా మహాజనులు భక్తితో నిచ్చు దర్శనమును ఈశ్వరాభిషేకముగా లీక నారాయణుల సంరక్షణముగాను వినియోగించబడును.

ఇదిగాక ఈ మహాదేవాశ్రమమున ఎట్టి ప్రతిఫలములు కోరకయే యోగశక్తిచే వ్యాధులు నివారణ జేయబడును.
473 చిరునామా:— మహాదేవాశ్రమము, శికింద్రాబాదు.
13-6-16 Devar's Divine Healing Elysium; Secundrabad, DECCAN.

Silks!	Silks!!	Silks!!!
అద్వైతా!		
నాగరిక హెచ్చికొలిది ప్రపంచము అందఱుకన్నులను విలసిల్లుచున్నది. జనులు తమ శరీరసౌందర్యము నకు కలయిక కన్నులకొరకు పోయితినించుచున్నారు. మనశరీరమునకు అందము తెచ్చు వస్తువులన్నిటిలో మనము ధరించు చున్నట్టి ప్రసిద్ధమైనది. అందుచే జనోపయోగముకొరకును, మా స్వలాభము కొరకును, జపాన్, మారత్, బెంగళూరు చున్న గుఱువులకుండి మేలైనట్లు తెప్పించి అనేక అందమైన ఆంచులలో (సెల్లూరం, గోరం, బక్షి, బాదం, మామిడం, దిండికల్ ఆంచు వగైరా) ఎక్కువకాణ్యము, తేలు, తిను, మృదువుగల, ఖండువాలు, చీరలు, పంచునా, కోటుతానులు, తలగుడ్డలు లోనగునవియు సేయించుచున్నాము. ఇదివరలో మాకద్దబట్టలు ఖరీదుచేసిన వాటిలో తలపురనుండి మాకుచేసిన యోగ్యతాకరమిది మేము తయారుచేయి. బట్టలయొక్క ప్రాశస్త్యమునకు నిదర్శనము. ఆలముగాను ఈక్రింది చిత్రవాచాను వ్రాయవలెను.		
ఖరీదు	వెడల్పు	పొడవు
	అంగుళములు	గజములు
12-0-0	47	8
10-0-0	47	8
7-8-0	47	8
11-4-0	27	5
11-4-0	82	5
8-12-0	82	5
8-0-0	54	1
మారత్ పట్టు ఖండువా తెలుపు, గోల్డెన్ కలరులోను మారత్ పేక ఖండువా, తెలుపు గోల్డెన్ కలరులోను జపాన్ పట్టు ఖండువా తెలుపు మారత్ పట్టు తలగుడ్డ, తెలుపు గోల్డెన్ కలరులోను మారత్ పేక తలగుడ్డ, తెలుపు, గోల్డెన్ కలరులోను జపాన్ పట్టు తలగుడ్డ, తెలుపు. జపాన్ పట్టు కోటుగుడ్డ, తెలుపు.		

469 (10-6-16) మున్నెన సోమరాజు, వెదాపరం, గోదావరిజిల్లా.

Magic Cure! Marvellous effect!!
Bathing Oil Price Rs. 0-8-0
Iron tonic pills 1 bottle of 48 pills 2-0-0
Anti Malarial Drops Price 6 Doses 0-8-0
Descriptive Catalogue free on application
ALLBUTT & Co.,
CHEMISTS BROADWAY MADRAS.

కస్తూరి
విష స్వరములకు, కలరాకు, సంచీ, బాలెంటిస్మా, మల వాతములకు, చిన్న బిడ్డల నబ్బులకు, పుష్టికి కస్తూరి యొక్కయోగమైన మందని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. గాని కస్తూరి బంగారమున కన్ను సేయవలసివేరకు, నవరస సమయము లందువేరవట దుస్తరము. మా డిపోయెంటలి కస్తూరియొందుల కస్తూరిని తేలియును శేర్మబద్ధు. ఇంతవరకు మాతాభ్రమంకి కోనిక వారలకివిషయము తెలిసియున్నది. కొననివా గోకనూరి పరిశీలించినిజము. తెలియగలదు. అట్లు చేయుటవలన కస్తూరిని గాని మోసపోయి కులం 1-5 రూ 80-0-0 గోకోజనము కులం 1-5 రూ 1-0-0 అమ్మితాంజనం డిపో 6 తంబు సెట్టిపిడి, మదరాసు.

ఆంధ్ర సర్వకళాశాల
విద్యాప్రవృత్తి
ఇది
శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి
గారిచే వ్రాయబడినది
కల 0.4-0 [ప్రాప్తికి ప్రత్యేకము
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
7 తంబు సెట్టిపిడి, మదరాసు.

తామర తైలము
తామర, తీట, గజ్జి మొదలగు వానికి వేరెత్తినది
తామర ఒకవిధమైనపురుగువలనచర్మముమూడగాని, వెండ్రుకలలోగాని, గోళ్లలోగాని, పుట్టచచ్చును. పురుగులలోని భేదమునుబట్టి తామరలోను 2, 3 భేదములుగలవు. రాజారాణి గుర్తుగల తామర తైలము పూతినాశకములగు చాల మంచి మందులతో తయారుచేయబడి ప్రఖ్యాతి గాంచినది. అనేక యెండ్రుకలనుండియున్న తామర నాలుగుదూసలు రాచినతోడనే పోయినదని వేలమంది మాకు వ్రాసి యున్నారు. కావున తామర, తీట, వరుగ గజ్జి మొదలగునవి గలవారందరు ఈతైలమును ఒక సారివాడి చూడగోరెదము. వెల 0-4-0. దీనిని రాచిన మంటయిండదు. చర్మమునలు వెక్కదు. పుండుకడదు. అమ్మితాంజనం డిపో 6 తంబు సెట్టిపిడి జాగ్జిలపును, మదరాసు.

శారదాంబ
స్థిధర్మబోధిని యనునాటకం
శ్రీనివాసరాఘవాచార్య ప్రణీతము.
సంఘము రాచార సంస్కరణమునకు
మార్గమందు జూపబడినది. అందఱును
జదివి తీరవలయును.
వెల 0-4-0 మాత్రమే.
ప్రాప్తికి ప్రత్యేకము.
చిరునామా:—
అంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,
7, తంబు సెట్టిపిడి, మదరాసు.

1916-17 తాలూకు ఇండియా గవర్న మెంటు కౌన్సిల్

ప్రాత అప్పు పత్రములను క్రొత్త అప్పు పత్రములుగా మార్చుకొనుటకు సదుపాయము కలుగజేసే ఋణము.

పోస్టాఫీసుకు సంబంధించిన భాగము.

1921 వ సంవత్సరమునకంటే పూర్వము కాకుండును 1936 వ సంవత్సరమునకంటే ఆలస్యము కాకుండున, నూటికి నూరు వంతున వట్టములేకుండు తీర్చవలసిన ఋణము.

సంవత్సరమునకు నూటికి 4 చొక్కన, అర్ధ సంవత్సరవారిగా, ఏప్రిలు 1 వ తేదీని అక్టోబరు 1 వ తేదీని, వడ్డీ చెల్లింపబడును.

దరఖాస్తుదారులు, నూటికి 3 వడ్డీ నూటికి 3½ వడ్డీ రూపాయ ఋణముల పత్రములను మార్చుకొనుటకు హక్కుకలిగి యుండురు.

100 రూపాయలకుగాని లేదా 5,000 రూపాయలకు మించకుంక కొన్ని పూర్తి నూర్ల మొత్తమునకుగాని దరఖాస్తు పెట్టుకొనవలెను. ఆదరఖాస్తులు, సేవింగ్స్ బాంకింగ్ నిజానీ ఏపోస్టాఫీసువద్దగాని 1916 వ సంవత్సరము జూన్ నెల 14 వ తేదీనుండి 1916 వ సంవత్సరము సెప్టెంబరు నెల 25 వ తేదీవరకు (ఈరెండు తేదీలను చేర్చుకొని) పుచ్చుకోబడును. ఏమనిషిగాని, తాను సేవింగ్స్ బాంకింగ్ పైకము వేసియున్నను, వేయకయున్నను, దరఖాస్తు పెట్టుకోవచ్చును.

దరఖాస్తులతో గూడ, ఎంత మొత్తములకు దరఖాస్తు పెట్టుకొందరో ఆ మొత్తములను పూర్తిగా చెల్లించి వేయవలెను. ఆ మొత్తములకు సరిపోవునట్టి పత్రములు దరఖాస్తుదార్లకు జారీచేయబడును. పైకము రొక్కరూపముగా కట్టవచ్చును. లేదా పూర్తిగానో కొంతమట్టుకో ప్రస్తుతముండు సేవింగ్స్ బాంకి కాలాలోనుండి తీసి పుచ్చుకోవలసినదిగా ఏర్పాటు చేయవచ్చును.

ఇష్టమున్న యెడల, దీనితో జతపర్చియుండు దరఖాస్తుసూచనాను వాడుకొనవచ్చును.

1916-17 తాలూకు ఇండియా గవర్న మెంటు నూటికి 4 వడ్డీకౌన్సిల్ వద్దను ఋణముకొరకు పోస్టాఫీసులమూలముగా పెట్టుకోవలసినదరఖాస్తుసూచనా. 1916 వ సంవత్సరము సెప్టెంబరు నెల 25-వ తేదీకి మించకుండు సేవింగ్స్ బాంకి పనిచేసే ఏపోస్టాఫీసువద్దగాని దాఖలు చేసికోవలెను.

కావలసిన యెడల ఈ సూచనాను విడదీసి ఉపయోగపరచుకోవచ్చును.

1916 వ సంవత్సరము జూన్ నెల 8 వ తేదీగల ఇండియా గవర్న మెంటు ఎక్స్ ప్రో ఆర్డినరిన్స్ చేసిన ప్రకటనలో వర్చురముచేసిన 1916-17 తాలూకు నూటికి నాలుగు చొక్కన వడ్డీగల కౌన్సిల్ ఋణములో _____ రూపాయల మొత్తముకొరకు ఇందుమూలమున నేను _____ దరఖాస్తు పెట్టుకొనుచున్నాను (బాగుగా తెలియునట్లు వ్రాయును)

నేను దరఖాస్తు పెట్టిన ఋణపు మొత్తము చెల్లు క్రింద,	రొక్కముగా రూ	.....	.....	.....	.....
ఇందులో చెల్లించుచున్నాడను	చెక్కు ద్వారా	..	.....	.....	.....
(2) నా పేరు పోస్టాఫీసు సేవింగ్స్ బాంకింగ్ నిల్వఉన్న మొత్తము నుండి	..	.....	.....	.....	.....
తీసికొనుటకు అధికార మిచ్చి దీనితో ప్యాసుబుక్కు వంటించుకొన్నాడను.					

మొత్తము....

- A. నా పేరు ఏర్పరుపబడిన ఋణపు మొత్తము నా తరపున పోస్టాఫీసు అందు తెలిగ్రాపున అకౌంట్ లు జనరలు గారి చేతులకు బడి దానిమీద వడ్డీ
- (i) పోస్టాఫీసులోనుండి..... సంబంధ నా ప్రస్తుతపు సేవింగ్స్ బాంకి కాలాకు, A గాని B గాని పూర్తిచేసి రెండు (ఇంతకప్పుడే దరఖాస్తుదారుకు సేవింగ్స్ బాంకి) కాలా వీరిని తీయవలెను (i) క్లాజ్ కొట్టివేయవలెను. (ii) ..... పోస్టాఫీసువద్ద అందుకొరకై ఇకమీద పెట్టబడే సేవింగ్స్ బాంకి కాలాకు, జనుకట్టబడవలెనని కోరుచున్నాను.
- B. నా పేరును ఏర్పరుపబడిన ఋణము మొత్తము ఈ క్రింది మొత్తముల ప్రామిసరీస్ లుగా, వడ్డీ .....

ఇండియా గవర్న మెంటు వారి నూటికి 3½ వడ్డీ లేదా నూటికి 3 వడ్డీ రూపాయ పత్రములను, 1916-17 తాలూకు నూటికి నాలుగు వడ్డీ కౌన్సిల్ ఋణములో నేను దరఖాస్తు పెట్టుకొన్న దానికి సమానమైన మొత్తమునకు మార్చుకొనుటకు అధికారము కలుగజేయు వారింట్లు నొకటిని నాకు అప్పగింపజేయ కోరుచున్నాను.

నేను _____ విలాసము _____ తేది _____

పోస్టాఫీసువద్ద దాఖలు చేసిన తేది. _____ రిజిస్టరు సంఖ్య _____

(పుచ్చుకోనే పోస్టాఫీసుకు వ్రాయవలెను.) హెడ్ ఆఫీసు స్థాంపు. (హెడ్ పోస్టాఫీసుకు వ్రాయవలెను.) Andhrapatrika

మొదట సుమారు 27,000 మంది మాత్రమే
లంకాకు వచ్చినందున సుమారు పది వేల మందికి 25 రూపాయల
1,00,000 మంది కుమారులను సుండి.

ఆంధ్ర వాణి

స్వపరిపాలనము.

వారాశ్రమికలకు స్వచ్ఛ (స్వాతంత్ర్యము) యందల
లనివసించునట్లుగా, స్వచ్ఛ యనగా, దుర్వినియోగ
ముచేయుటకు స్వచ్ఛగాదు. శ్రేష్ఠతరముగ ప్రభుత్వముయొక్క
లాభములను, కొన్నికొన్ని వారాశ్రమికలకు నిర్బంధము
లేర్పరచుట కవసరమునట్టి సమయము అందవచ్చునని
సమ్మతమైనది. స్వల్పసంఖ్యాకుల లాభముకంటె జనసా
మాన్య మందలయొక్క లాభమును గూర్చి యాలోచించబడ
వలయును. స్వయంపరిపాలనమునందు ఆనగా ప్రజలే ప్రజలను
పరిపాలించు ప్రభుత్వము రాజ్యమునని కూడ మేమునున్నాము
న్నాము. బ్రిటిషుసామ్రాజ్యమునందు ఇండియాయొక్క స్వ
యంపరిపాలనాధికారము గల రాజ్యముగ నుండునునట్లే
మేము నిరీక్షించుచున్నాము. అట్టిది లభించుటకు జనసా
మాన్యము శ్రేయకరముననుగుణముగా యాలోచించబడ
వలయును. జనసామాన్యమును కలిపియుచుచేయుటయు కూడ
జనసామాన్యము సమ్మతమైనది. కాని ఇండియాకు శ్రేష్ఠత
యొక్కటికైనను గలచినదని మేము సమ్మతము. రాజకీయవిష
యములలో ఇండియాకు ఇప్పటికిని పూర్ణమున్న రాజదని
మేము నొనరుచున్నాము.

ఇండియా తాను యుద్ధదశతో చేయు కార్యముల
సమానముగా జేసికొనటకును, ఉత్సాహముతోను, మరియు
దానిని కొంచెము శ్రద్ధతోను చేయుటందగ నుండుటకును, తనలో
లికలను అభివృద్ధి నొందినపుడును, సంకల్పముయొక్క యేకత్వ
మును పొందినపుడును, అది పూర్ణముననుచున్నది యగును.
సామాన్యజనులందు పూర్ణముననుచున్న తన సోదరితో
సమానదశని పొందుటకు సిద్ధముగ నుండును. పూర్ణ శ
యమును రాకముందు స్వాతంత్ర్యము నభిషింపుట వివేకముని
యనుకొనదు. అట్లు చేయుట ఎల్లప్పుడును రాజ్యమునందు కల
చుండును, దానిద్రవ్యమును, బాధలను కలగజేయునని తాకచరి
త్రము చెప్పుచున్నది. అది స్వయం పరిపాలనమును స్థాపించుట
యందు దాలస్యమును కలగజేయుచున్నదే కాని, త్వరితముగ
అభివృద్ధియు జేయుదు.

ఇండియా దూరదర్శించి కొడుకువలె నుండవలయునని
మా కోరిక గాదు. యుక్తి పచ్చినదని తండ్రి తెలిసికొని తన
పితృత్వమును సంతోషముతో నిర్వహింపజేయు (పేదయు, భక్తి
యగుల కొడుకై యుండవలయునని మా కోరిక. మాయొక్క
యుద్దేక్షలు, యాచచ్చక్రితోను ప్రజలకు జ్ఞానాభివృద్ధిచేయుట
యను శ్రేష్ఠతరమగు పరిపాలనము జరుగుచుండునట్లు చేయుట
యను పూర్వోక్త సమాధేయమగు పురమత్యము ఇండియాకు
అభివృద్ధియు దానిని త్వరితము చేయుటయైన యున్నది.
ఈ ఘనకార్యమును సరిపెట్టకుండు మా చదువరు అందరి
యొక్క సహాయము కలదని మేము నొనరుచుము. — రి.ః.

హంతుల దురంతము.

ప్రజలకు ఆయాధముల ధరించు నర్హత కొంగుకలదు.
అట్టితర ప్రజలు హంతకుల బట్టకును బంధిపాలులకావుట
కును దొరికవలె కాని సాయము చేసి తమరాజధాని క్రియా
యాచముగ జూపుటకు శక్తివంతులగుదురు. దొరికవలె వారు
తొందరపడి యింకను నిర్బంధకావసరములనుపూర్వించుట (ప్రా
ధికృతమున్నాము. హంతకులయొక్క క్రూరకృత్యములను,
ప్రజలందరి గర్హించుచునేయున్నాడు. కాని వారు నిస్సహాయు
లై వెరగించెయున్నారు. ఈ సమయముందు ప్రజలను దొరిక
సముదాయము గలది దుర్భాగ్యులను యెంతవరకు సదచివై
తన సంత జేకాభివృద్ధికి లాభకరము. శాస్త్రయమార్గములచేతనే
కార్యములు సాధించగలము గాని క్రూర కృత్యము చేత
యంతవరాధకరముగాని లాభమేమియు గానిననియు, సాత్విక
నిరోధములచేత దక్షిణాఫ్రికాలో గంధిజహాళియును తనవం
తమును చెల్లించుకొనగలిగెను. ఈర్ష్య, అనూయ, తిరిగియాన్వృత్తి
ను జనింపజేయును గాని కార్యసానుకూలము జేయువు.
అనేకవర్షములనుండియు రాజధానికాదు లగు ప్రజలకు
గోరుచున్నట్టియు క్రియకావము జేందుచున్నట్టియు సంస్క
రణములు ఆరాజకకృత్యములవలన వెనుకవార్తములట్టి మొదటి
ముద్రలకు కొనిపోవుచున్నవి. కావున దేకాభివృద్ధి కనుగొ
నునట్లు, ప్రజలకులైయుటకు జంకక హిందూజైత్రపు వలంబించిన
సూక్ష్మముగ ప్రస్తుతదొరదశమునా రనునరించుట సహజము.
విప్లవాదులదేయియిన దిశావర్తముల గావించినట్టిది క్షుని

యంది వారికి అంగ్లేయదొరతనమువారు స్వరాజ్య మొనంగుచు
న్నారు. అట్టి పొంతలదొర నెమ్మదిగా, కాంతముగా
కాలముగడుపుచున్న హిందూవులకు, బ్రిటిషుపరిపాలనకు తా
దేదిన స్వరాజ్యమును యధావంతర మొనంగ జేయుచున్నారా.
— దేకాభివృద్ధి.

పోలీసువారి బీభత్సములు.

జేతములు వెంపుచేయుకొలది ఉద్యోగులకే మేలు
గాని ప్రజల కెట్టిమేలుగలుగుచున్నదో మాకెఱుంగ రాకన్న
ది. నిరుదేవులకు కాని ప్రేమిలకు జీతము లెక్కించుట యశ్శాస్త్ర
మని మాయభిప్రాయముగాదు. వారి జీతము లభ్యయు వెంపు
చేయవలసినదేగాని యనవరముగ నెక్కువ జేతములను నె
క్కువ సంఖ్యాకులకు సధికారమును ప్రజలకును ప్రభుత్వమునా
రికిని వైమవ్యముగ లిపించు సి.వి.డి.వారును ఎందుకేసాతము
లికినబ్రజలకును ప్రస్తుతము గిట్టకయున్నది. పోలీసువారేనా
ధికారులను సభిప్రాయము మరలపోయెను. ఇతర జేతములనా
నెల్ల పోలీసువారు ప్రభుత్వమునంద మునందుప్రస్తుతమేమో
గాని మనదేమునం బ్రజాశక్తికుగను గొన్ని నందర్భ
ములం బ్రజాశక్తికుగను ఉండుట శ్రేయకరమునో తెలియ
కున్నది. పోలీసువారికిని బ్రజలకును బరస్పరసహకారము లే
కుండుట శాంతియు ను భంగముగలుగుచున్నది. పోలీసువారి
యెడ బ్రజలకునదభిప్రాయమును బ్రజలరక్షణార్థమునా
నియమించబడినారేగాని వారివై సధికారము నిష్టానసారము
చలాయించుటకు గాదనభావము పోలీసువారికిని గలగ
వలయును. పోలీసు కౌశలమును గుణవంతులు చేరుచున్నాడు.
పోలీసులకే పోలీసుకొలకుని యొక సామెతి పొదుకొనియున్న
ది. ఒకరిని తెలియించి సమ్మరణముగ దయారహితమున త
న్నినోటికొలది : అది నీల్లుచుండుట కాని జూచినవో పో
లీసువారికి నీడు లాయకుగా నున్నాడని ప్రజలు చెప్పుకొను
వాడుకగలదు. ఈ యభిప్రాయము మాటుకలకు నెట్టిరంపా
రములు గావించినను బ్రయోజనము శక్తివిషయము. దొరతనము
వారి దృష్టి యెప్పుడు మారునో యేమో! ఆంధ్రచంద్రిక.

గవర్నరులవరకు వ్యయము.

గవర్నరుల పర్యటనము విశేషమయ మునున్నది
వారి పర్యటనపుర మంతగ గనిపించుటలేదు. ప్రజల యబ్బం
దులను సాధక సాధకములను తెలిసికొనుటకే యాపర్యటన మే
ర్పడినది. నిగవర్నరులు రయతులతో వారి యబ్బందులను
గుఱించి చుభాముఖుల సంభాషించుటకు వీలుకలగ జేయుటకు
టలేదు. గవర్నరుగారు వచ్చినచో యాజ్ఞాన యోగినిపాటి
చెయ్యుకొనక, తన యచ్చటపేదపడి విద్యాధి
కులుగాని స్వాతంత్ర్యకామగు సభింద్రపత్రికను సమర్పిం
తురు. ఈయభింద్రపత్రికను తయారు చేయుటయందు జో
గ్యము కలగజేసికొనవలెనట్లుజనులను విడిచి గామములకు
భోయ రయతు సాధక సాధకములను గనిపెట్టని శాస్త్రవా
దులను, విద్యాధికులను, వీర తమ కుర్చీలలో గూర్చుండి తమ
యాలోచనాదృష్టిని విశాలముజేసి, యాదృష్టిపథమునబడి
సంకతులనుచున్నట్టి యుద్ధయోధుల చాలగనున్నవో సభింద్ర
పత్రికను విక్రీయింపజేసి గవర్నరుగారికి విసుగుజనించు
సమర్థముతో వృత్తజీవి యాభింద్రపత్రికను బూర్తి
చేయుదురు. ఇంతసంబంధమునజేసి యభింద్రపత్రికను
తయారుచేయ నో నితరులకాట్టమున గవర్నరుగా రాగునది
జరిగిమివలె, ఇరగిరిమివలె! ప్రజలయబ్బం
దులను తెలియ జేయు నీపత్రికలు నందుకొనుటకు గవర్నరు
లకుగలకన్న నెక్కువకాలమును క్యయజుండు. ఆపత్రి
కనుసహకారముగ వారు విచ్చలవిడిగ తయ్యని మాటలను
కమ్మనిసంగతుల జెప్పి, యాయావిషయముల గవర్నరు మేలు
నా రాలోచించుచున్నారో, యాలోచించవలసినదో
చెప్పి బ్రజలను బుజ్జించి వెదలిపావుదురు. అంతే, అం
తరతర యావర్తకంధతము. మఱల నాయభింద్రపత్రికను
వెర్చినబడినసంగతుల దొంగిలెదనా ద్వార వచ్చినప్పుడుగాని
యని గవర్నరుగారి దృష్టికాకర్షించవు. అట్టివో నీపత్రికలను
ముల కెక్కువకలగజేయవలెనని విషయగింపబడుచున్న జే
కాని వీరిలని ప్రయోజనము నీవలంబించ గనిపించుటలేదు.
అట్టివో నీపత్రికలను కింతవరకు మొనరించుట యక్రమమున
వారా వారించుటలో నభయముజేసియు లేదు. చెన్న
పురగవర్నరుగారి పర్యటనపురమును విషయమును మనశాసనని
ర్మాణసభ్యులకూడ వారాధధి వలంబించుట మంచిది.
ఇది యట్లుండ ప్రకృతపు చెన్నపురగవర్నరుగారిదృష్టి సంత
తురములగా చాల భాగము దక్షిణమునకు, నీలగిరులకును
దిగుగునుగానియు తరచునకు దిగుగులదేదయోనో! జేతముక.

కలకత్తా తుర్పుకబ్బు కేసు.
తరువాతి విచారణ.

కలకత్తా, జూలై 10.-కలకత్తా తుర్పుకబ్బు కార్యదర్శి
వైనను, స్తీనర్పువైనను వాగ్దానాధదేవు అనునకు తెచ్చిన
కేసు హైకోర్టులో శాస్త్రముమార్చి చాదరి గారి యెదుట ఈ
దినము నజల విచారణకు వచ్చినది. తుర్పుకబ్బువా రతని
క్షబ్బునందుండి కండ్లములలో పాలుతీసికొనగూడదని చెప్పగా
తనకు గలిగిన నష్టపూర్తికిని, ప్రతివాదుల తనను రానీయనం
దులకును వారి దావాచేసెను. వాదతరపు వాదించుచు జనర
రి తండెమునందును, ఎల్లిక తండెమునందును మఱి రెండు తం
డెములందును వాదిగట్టును బోపామియా అనునది జయించె
నని చెప్పెను. బోపామియానికంటె వాది రహస్యముగా
విచారించి తెలిసికొనెనని బేల్పుగాననలేదు. గట్టును చేయగ
లిగిన పనిని జూచియెడల దాని శక్తి అందజనున వ్యక్తముగు
ను. గట్టును విషయమై వృత్తాంతమును తెలిసికొనుటకు ఎవరి
కిని లంచ మియనంతకాలము భయమేలేదు. ఈ రహస్య వృ
త్తాంతము వారికి అక్రమముగా లభించెనని సాక్షి యొక్క
దు. బోపామియా శక్తిగూర్చి విచారణ జరిగినట్లు అతనికి
జ్ఞాపకములేదు.

పందెములను గూర్చి ప్రచురించిన పుస్తకములు ఇండి
యా బయటికి తప్పిరేమో వారు తెలియదనియు, ఆస్ట్రేలి
యాలో అది బాగుగా అమ్మకమైన పోయెను, వారి మార్పు
నెలలో బాధు అను బ్రెసికియెల్లవానికి లంచమిచ్చి స్కాటు
గుట్టును గూర్చి వృత్తాంతమును పొందెననియు, ఇదియే వాది
వై గల శరమనియు, దీనివలననే అతనికి కబ్బునందుండి బో
పామియాని పునియు న్నివాదగాయ చెప్పిరి. వాది తన యింట
నొక కుట్టువానిని బెల్లుకొని గట్టును వృత్తాంత మెలుగుటకు
అతనికి లంచమిచ్చుచుండెను. మొదలవాది బ్రెసికియెల్లవాడు
తనయొద్ద కన్నములు రాతదని చెప్పెనుగాని విచారణ కాలమం
దు ఒక బ్రెసికియెల్లవాడు తనయింటికివచ్చెనని చెప్పెను.

సాక్షి మఱల పరీక్షించబడిన వెనుక కోర్టువారు తేదీ:

దక్షిణాఫ్రికా నిర్బంధితులు

వార్తనుగారి విజ్ఞప్తి
కలకత్తా, జూలై 11:- నేను కలకత్తా హైకోర్టులో
శాస్త్రముమార్చి చాదరి గారియెదుట నీ కేసు నురల విచారణకు
వచ్చినది. నూరతునివాను లగు కే. పి. వచ్చెలు మున్నగువారి
వైదుకుని నిర్బంధమునం దున్నవారిని విడుదల చేయవలె నని
వాస్తవముగా విన్నవించిరి. విడుదల చేయగూడదని శర్. ఎస్
పి. సింహా గారు నడిపిరి.

ఆర్థి నెన్నుకొని వెలకంటె సధికాలము అనుబంధ
నుండ గూడదు గాన రి.ఆర్థి నెన్ను తిప్పు దాధార
ములు కాజాలవు. ఇండియాకొన్ని 22 వ చట్టము
నకు న్యతిరేకముగ గవర్నరు జనరలుగారి కెట్టి ఆర్థి
నెన్నును చేయుటకు వీలులేదు రాజుగారి అధికారమును
గాని ప్రజలలో నెన్ను పారసత్వము గాని తొలగించుట
కు హిందూశక్తియుగాని స్థానికాధికారుల కెన్నుకొని అధికార
ములేదు. దొరతనమువారికి కృతిరేకముగ నిందితు డేయేవలను
చేసెనో వానినిబట్టి వివరించుట రి వ ఆర్థి నెన్ను సమసింది
విధియైయున్నది. ఒకపాకుని స్వాతంత్ర్యమును తొలగించుట
చాల ప్రమాదకరమగు కార్యము కాననమునకు స్వస్తిచెప్పటకు
వారికెట్టి స్వాతంత్ర్యమునులేదు. ఈ కేసులో నట్టివివరము తెచ్చి
యెను మాఫియండలేదని వార్తను గారు వాదించిరి

యంచినప్పటినును చెద్రెవృత్తియను గూడ గలవు. శాస్త్రము
మూర్ఖులు రెండిటిని గూడ వలంబించి సమముగ వినియోగించ
వలసియున్నది. శృతుల భావమును గూర్చి శాస్త్రముమూర్ఖులు
చర్చించుట కర్హులు గారు. శాస్త్రముసానులలో శాస్త్రమువాదుల
వారిని తలపెట్టుటయే యుక్తముగాదు. ఆర్థి నెన్నులనుగూర్చి
వార్తనుగారు చిత్రియగ వాదించిరి. 1915 వ సం॥ రం 1 వ
చట్టము సమసింది ఆర్థి నెన్ను ఇండియా కానసభ వారి
కలన చట్టములకు సంగీకరింపబడినది గాన వానిని తొలగింప
వీలులేదు. హేబును కార్యము చట్టమును రద్దునకునుకుగూర్చి
అట్టి అధికార మీ కానన సభకు కలదని ఇది వరకు చాల
సాదులు తీర్మానింపబడింది. ఈ ఆర్థి నెన్నులు 1/1915 కానన
మున కనుభంధములు. ఆ కాననము మే మునసరించినపుడు
కోర్టువారు కల్పించుకొనుట కనకాశములేదని శర్. పి. సింహా
గారిని. తీసి మరెయిక సారి చెప్పబడును.

మొలు స్తీమరులు:- నీమటపాలను తెచ్చుచున్న
మాట్లా నాక ఈ నెల 11 వ తేదీ గాత్ర వీడెడుకు వచ్చినది
నగోయా నాకబాంబాయినుండి వెళ్లినది.

బ్రహ్మసమాజ పుస్తక భాండాగార ప్రారంభోత్సవము.

చెన్నపురిలోని బ్రహ్మసమాజమువారు నిన్న (11-7-16) సాయంత్రము 5-80 గంటలకు బ్రాహ్మణ్య 27వ సంఖ్యల మందిరమున పుస్తక భాండాగారమున ప్రారంభోత్సవమును ప్రారంభించిరి. మానసియులకు వి. ఎస్. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు నిన్నటివఱకు కథ్యక్షత వహించి గంభీరవర్ణన మొనరించి. సమాజమువారిచే నాచూరమున పాఠప్రయోజనము చాలదుందియు కొందఱు స్త్రీలును మందిరమునకు వచ్చిరి. జి. వి. నారాయణగారి దైవప్రార్థనతో కార్యక్రమము ప్రారంభింపబడి ష్రీ గణేశ్వరచరితమును కార్యదర్శి కే. పున్నయ్యగారు చదివిరి. జి. వారిశక్యతచేత రావుగారి రథ్యక్షునకు మండపము లాచరించిరి. భగవద్గీతా సంగ్రహము.

ఈసమాజమువారు బ్రాహ్మణ్యమునీతిప్రకటించుచున్నది. రామమోహనమహాత్ముని నెలకొల్పి యున్నాడు. బహిరంగోపద్యాయములను సంగ్రహించుచున్నాడు. జేతనంచార మొనరించుచున్నాడు. జి. వి. నారాయణగారు ప్రధాన ప్రచారకులుగా నున్నారు. వీరికి కే. పున్నయ్యగారు సర్వధికారుల సహాయముగా నున్నారు. బ్రాహ్మణ్యమునీతి ప్రకటించుచున్నది. బంతురాజువారివారముకొరకు వీరు చందాలను పోషించేసి 2-3 వందల రూపాయలను చేర్చుచున్నారు. ఈ పనులన్నియు జరుగుటకు శ్రీ పితామహుల రాజాగారి పెక్కు సాయము ధన సహాయముచేసి యున్నాడు. బహిరంగోపద్యాయములు వ్రాసిన యామోహమును ఉదాహరించి. ఈ సంఘమున దాంధ్రము ద్రవిడులు వంగదేశములను గూడ సాంఘికతలై యున్నాడు. రామమోహన మందిరమున నిత్య సోదర స్వామి మాచరణమందున్నది. హిందువులు మహమ్మదీయులు క్రైస్తవులు బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మణోత్తరులు నెల్లవారును కలిసి వసింపట భుజించట జరుగుచున్నది. చెన్నపురిలోని దక్షిణ ఇండియా బ్రహ్మసమాజము వారికి వీరికిని గూడ సామరస్య సంబంధములు గలవు. వీరు ప్రకటన ప్రకటనలను ప్రకటించు భాగమును గూడ వహించిరి. ఉత్తమ నీతులను పెద్ద యక్షులములతో నచ్చుకొనించి కంచిపెట్టుచుండురు. వీరి యుద్ధమును జాతీయతకు సహకారముగాని ప్రతికూలముగాదు. వీరు శ్రీరామచంద్రమూర్తి మున్నగు భారతీయ పురాణపురుషులను గూర్చియు సంఘ విషయములను గూర్చియు నీతి విషయములను గూర్చియు గూడ నవ్యక్తించుచుండురు. వారమున కొకసారి మందిరమున ప్రార్థనము జరుగును. ఆత్మదేవుడేల్వారోపువించుటను నగ్రసంకీర్తనములను జరుగుచుండును.

అధ్యక్షకోపద్యాయమునందలి ముఖ్య విషయములు. ఈ పత్రమునందును భాండాగారమునందును పుస్తకములను ప్రకటించు చదువ గోరువా చెట్టి కట్టుములు నిత్య వలసినవనిలేను. ఎల్లరు నుదితముగ చదువవచ్చును సంఘము వారు సర్వ విషయములందు విశ్వసోదరత్వము నాచూరమునకు గొని వచ్చి జాతి మత భేదముల నాచూర వివేచనలను యందుగూడ హిందూ సర్వసమత్వమునే పాటించుచున్నారు. అట్టి సర్వసమత్వమునే ఈ భర్తా భాండాగారమునందుగూడ వారు పాటించును నమ్మెదను. ఏలనది సర్వజేతముల విషయములను హిందూదేశమునందలి వివిధభాగముల విషయములను ఎల్లవారిని తెలిసియుండుట భారతజాతీయతాభివృద్ధి కతియుఖ్యమైనది. అట్టిభాగము చిరుతలకొనగుటయే జాతీయతను బ్రబలింపటకు ముఖ్యవిధి. అట్టిసౌలభ్యములు పాఠశాలలకు సంబంధించిన పత్రమునందుములలో నుచూరవు. అయ్యది సాంప్రదాయ బద్ధములు. అచట సర్వసమత్వము లేదు. అచట పాలకాను మతియు మాత్రమే లభ్యములు. వారి కనుకూలము కాని వలభ్యములు. కాని ఇట్టి యితిభాండాగారములందలిభాగము తీరవలెను. చదువదగిన విధియు నునము నియమించుట సమంజసముగాదు. అన్నిటిని చదువకి సమకూర్చుట భాండాగారాధికారుల ధర్మము. చదువరి వానిని చదివి నిర్ధారణ చేసికొన దగియుండవలెను. ఈమందిరమున చదువదగినవారు కొంత కాలముండవలసియుండును. గాన చక్కనిగాలి తీగుటకుండిన నిందు గూర్చుండి చదువుట చాలకష్టముగ నుండును. కాన నిందుల కదివరకు ధనసహాయము చేసిన శ్రీపితామహుల రాజాగారి గాని లేక ధార్మికులను నితరులగాని ఎల్లక్రింద పంకాలను గూడ నమర్చి ఆరామును తొలగింతురని నమ్మెదను.

స్థానిక వార్తలు

ఇసుక దొంగిలించుట. — కూపమునదిలోనుండి ఇసుకను దొంగిలించువాడని కాసింబియున్నాడు. ముత్యమదలి అనునది డాక్టరు ఇసుకదొంగిలించుటకును వానికి రూ. 5 ల జరిమానా విధించబడినది.

గోపనాస్యసములు. — భగవద్గీత 18 అధ్యాయము లకు 16 అధ్యాయములుగా పండిత టి. లక్ష్మణాచార్యులవారి వలన హిందూధి మాటాడకర్త ప్రామాణ్యముగా ఈ నెల 14 తేదీమొదలు ఆగస్టు నెల 18 తేదీవరకు ప్రతిరోజునారము సాయంత్రము, ఆదివారము ఉదయము సాయంత్రము ఉపవ్రేణించబడును.

మైలాపూరు సంగీత సభ. — సభవారి యాజమాన్యము కింద జూలై 16వ తేదీ ఆదివారము సాయంత్రము 4-15 గంటలకు మైలాపూరునందలి కళాశాస్త్రసామి వారి కోనెలసమీపమునందు గోపాలనాయకుల పాఠశాలాదురములో బిచ్చాశ్రీ టి. ఎస్. పంచాపతేశశాస్త్రిగారు గారు “విభిషణకర్తాగతి” అనుకథను ముగిసినది.

సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరు జ్ఞాపకచిహ్నవిధి. — మే 4వ తేదీ సమావేశమైన కార్యనిర్వాహకశాఖ వారి కింది కార్యముల నిర్వహించిరి.

- (1) చందాలను వసూలుచేయుటకు ఉప సంఘముల నేర్పననగోరుచు ప్రతిజిల్లామందలి ప్రధాన నాయకులకు ప్రకటనప్రతిక లంపబడినవి.
  - (2) చెన్నపురి రాజధానిలోగాక ప్రైవేట్ కేసులకుండి చందాలవసూలు చేయగోరుచు చెన్నపురిమందలి (ప్రధాన నాయకులకు ప్రకటనప్రతిక లంపబడినవి.
  - (3) ఇదిగో చందాదాతలలో జేసిన పెద్దమనస్కుల చందాలు చెల్లించ జ్ఞాపకత్రయ లంపబడినవి.
  - (4) చందాలు చెల్లించినవారికి రసీదు తాగునగబడినవి.
  - (5) వసూలైన చందాలకు రసీదులు పంపుటయే గాక ఆ చందాదారుల పేరులను ప్రతికలలో ప్రకటించుచుండును.
- II. యాపాయి చందా రసీదులను ముద్రింపబడినవి. అని ఉపసంఘముల కంపబడును.
- III. చెన్నపురిలో నాయకులను పంచి పెట్టుకట్టి ప్రయత్నములు జేయబడినవి.
- IV. కార్యనిర్వాహక శాఖసంఘమువారు ఆగస్టు నెలలో మరల సమావేశము కావలసి యున్నది. కొలదికాలములో తేదీ నిశ్చయింపబడును.

కోలూరు గోల్లపల్లిగూడెం. — ఈ సంవత్సరము కోలూరు గోల్లపల్లిగూడెం 5, 68, 847 ఔన్సులు బావులకు బంగారము తీసుబడినది. దానిని 6 నుమా 3, 26, 76, 51 కొరూపాయలు.

ఫోటో సెంటు జార్జి గెజెటు

అదమస్కాలము సాంబమూర్తి అయ్యరు అగ్రగణ్యు గారు సి. కె. శ్రీనివాస రావు అగ్రగణ్యు గారి స్థానమున గుంటూరు డిస్ట్రిక్టు నెవన్సు జడ్జిగా నియమింపబడినది.

అదమస్కాలము సాంబమూర్తి అయ్యరు అగ్రగణ్యు గారు స్థానమున ఆర్మీ సీనియర్ కృష్ణస్వామి అయ్యరు అగ్రగణ్యుగారి గుంటూరు సబ్ కౌర్టు నర్సాపేట్ జడ్జిగా నియమింపబడినది. చిత్తూరు జిల్లా తహసీలుదారు తూపాల్ విశ్వనాథ శాస్త్రి త్యాగరాజఅయ్యరు అగ్రగణ్యుగారు 7వ కేసు డిస్ట్రిక్టు కలెక్టరుగా నియమింపబడినది. వీరి నేనెల్లూరు జనరలు డ్యూటీకి నియమించిరి.

నమలకాయ్యాలు అగ్రగణ్యు గారు కర్నూలు జనరలు డ్యూటీకి నియమింపబడినది.

తెలవకుండి వచ్చిన పిమ్మట ధర్మపురి వాచస్పత్యులు శ్రీకాంతయ్యగారు గుంటూరు జనరలు డ్యూటీకి నియమింపబడినది.

జయంతి రామయ్య పంతులు గారు గుంటూరు సెషన్సు డ్యూటీ నుండి చిత్తూరు సెషన్సు డ్యూటీకి నియమింపబడినది. కర్నూరురాటి ఈశ్వర చిదంబర అయ్యరుగారు పోలీసుండి అనంతపురము జనరలు డ్యూటీకి మార్చబడినది.

కృష్ణానదినుండి నీటిసప్లయని గురించి కొన్ని నిబంధనలు ఏర్పడినవి. (గ జెటు చూడుడు.) అనిబంధముల నెట్లంబన 15వ తేదీనుండి అమలులోనికి వచ్చును.

వై నిబంధనలలో నెట్లయ్యలనైన చేయవలయుననిన వెంటనే ఆమోదముల పంపిన ఆనందములని తోచిన మార్పులు జరుగగలవు.

ఎస్. సి. ఎల్. క్లిప్టగారు యరల కడపజిల్లాలోని పుట్టలగా నియమింపబడిరి.

టి. భాగవత్ భాగవత్ సామేలు బహద్రుగారు ఆనంతపురము జిల్లాలోని సభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

నేతనాపల్లి షహ్ రంజి షహ్ అసీఫ్ టెంటు ఇన సెక్రటరీ పి. ఎస్. రామ శక్తిగారికి 5 వారములు ప్రివిలేజి సెల వొసగబడినది. వాటిసానము నేతనాపల్లి షహ్ రంజి నూపర్ కైజరు గారు నియమింపబడిరి.

బళ్లజిల్లా పి. శివరావు, బి. పి. బి. ఎల్. గారు యదరాసు కాసన నిర్మాణ సభాధిక సభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

పంజాబు

లిల్లిపురము లంచము కేసు

లాహోరు, జూలై 11: — లిల్లిపురు నలుజడ్డి మాల్వీ బరఖతాలించుచువచ్చెనని అరెస్టుగా లిల్లిపురు సెషన్సు జేసిన ప్రేటు స్క్రిటులెందుగా రెండే నేలలను మోపి మొత్తము రెండుసంవత్సరములు ఖయిదును విధించగ ముద్దాయి అపీలు చేసెను. లాహోరులోని ఫిఫ్తుజడ్డి నర్ డోనాల్డు జానప్రసంగా రును న్యాయమూర్తి బ్రాడ్వేగాను కేసునులను విచారణ చేసి రెండే నేలలనుకూడ జాటివేసిరి.

డిల్లీ

ఫిల్లివార్తలు.

ఫిల్లి పరగణానుండంతటను కర్నూరు మరీసినది. జిల్లా జడ్జి జి. ఎల్. డబ్ల్యు. గారి నెలవాపునై నది. ఆయన 15-7-16 న ఫిల్లికి వచ్చెదరు.

ఫిల్లి చిఫ్టు కమిషనరు మా|| హాయిలీగారు కిమ్లా 10 డి ఈ వారంతమున ఫిల్లికి వచ్చెదరు.

బాంబాయి జూదముల చట్టము ఫిల్లి పరగణా కంకరు న వర్తింప చేయబడినది.

తెలియును బాలర దినము నిచట హైదరాబాదు పాఠశాల విద్యార్థులు జరిసి.

బర్రా

బర్రాకాలువలు, రైలువేదములు.

రంగూరు, జూలై 11: — బర్రా కమ్యూనికేషన్సు ఉపసంఘమువారు జలమార్గముల విషయమును గూర్చి అనేకములకు సిఫారసులను జేసిరి ఎయ్యి, పాడక్, పాబు, నకేతు కాలవల వెబ్బూ, నాకును వృద్ధిచేయుటకు వారు 16 లక్షల రూపాయల నిచ్చుటకు తీర్మానించిరి. ఈ పనులు పూర్తియగుటకు పాబుగైరు సురక్షితములు పట్టును. క్రొత్తగా నిర్మింపవలదుగాని రైలువేలు బర్రాలైలువే కంపెనీలారు త్వరలో ప్రారంభింప నున్నారు. 822 మైళ్ల రైలుమార్గము నేర్పబడెను. ఈ పనులు పూర్తియగుటకు 10 సంవత్సరముల కాలము పట్టును.

పరాసువారు జప లేవములు నలుపుచుండు.

ఆంగ్లేయు లింక నాట పాటలతోనే

కాలము గడుపును.

ఒకకోడు కాథలిక్ మతమును ప్రాసిన తేలు.

రంగూరు జూలై 11: — యుద్ధము సరాసువారి నా ముష్టికపరుల నొనరించినది. ఆంగ్లేయులుగూడ నట్టిభాగమును బొందెదరని నేను తలపించితిగాని నాకు విముఖముగనే యుండిరి లండన్ నగర వాసులు విలాపముగనున్నారు. నాగర వాసులు తీర్పులై యున్నారని అని నాతో నొక రోజును కాథలిక్కు మతముగాని ముస్లిం గానెప్పేను. పాటల నగర వాసు లిప్పుడు ప్రార్థించు జప లేవములను నుగ్గురున్నారని నన్ను వైద్యులనువలించిరి గాని మొసపాటెమింకాను పోవుటకు నే నర్హుడనుగా నుండు. కాన నేను వైద్యులతో నొక రోజును నో వైద్యులతోనో పనిచేసినను. జలాంతిగా ను. కింగ్ కించిన నేను ప్రాప్తమున చేరెదను. యుద్ధమునందు మరల బర్రాకు రాదలంచెదననిన చెందెను ఫాదర్ పిలు గారు డార్జిలింగు నుండి వ్రాసిరి.

విజయోత్సవము.

జనితా విజయము

ఆంధ్రవాణి

భారతీయ విద్యావ్యవస్థాపనము

ప్రధానాంశము

స్వరాజ్య తత్వము

సంధి ప్రయత్నములు

విరోధానుభవసంగ్రహము.

విదేశ వార్తలు

దేశీయ వార్తలు

ఇంగ్లీషు తెలిగ్రాములు

ఆంగ్ల విషయములు

తరుగ్గోరములు, పారిశ్రామిక విషయములు

8

4

5

6

7

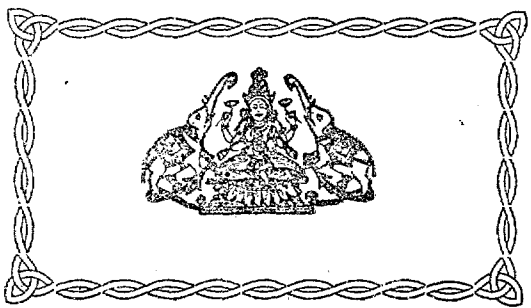
8-9

10

11-12

13

14

ఆంధ్ర వత్రిక

1916 వ సం. జూలై నెల 12-వ తేది

బుధవారము.

స్వరాజ్య తత్వము

II

జీవుని స్వయంవికాసము సృష్టిపరిణామము నకు ఫలము. జీవవికాసము భిన్నస్థలములందు భిన్నరీతులను జరుగుచున్నది. జీవవికాసమునకు ప్రకృతి మూలము. పురుషాధిష్ఠితమైన ప్రకృతి వలన చరాచరములు, సంజాతములు. పురుషాధిష్ఠితమైన ప్రకృతికిని వ్యక్తిత్వము గలదు. ప్రకృతి జన్యములైన పాంచభౌతిక నిర్మాణములందును ప్రత్యేక నిర్మాణమునకు ప్రత్యేక వ్యక్తిత్వము గలదు. ప్రత్యేక వ్యక్తిత్వప్రకాశమునకు భౌతిక ప్రపంచమే మూలకారణము. మానవస్వభావము లోకమునందంతటను సమానమైనను ప్రకృతి పరిశిష్టమై వివిధప్రదేశములందు భిన్నమైన వ్యక్తిత్వమును బడయుచున్నది. శీతల ప్రదేశవాసులైన ప్రజలు శీలములు వేరు, భోజనాదికములు వేరు, వస్త్రధారణము వేరు, భావములు వేరు, కర్మేంద్రియజ్ఞానేంద్రియముల వికాసము వేరు. ఉష్ణదేశవాసుల శీలములు వేరు, గుణములు వేరు, భావములు వేరు, వస్త్రధారణము వేరు, ఇంద్రియవికాసము వేరు. శీతల దేశములందును సముద్రావృతమైన దేశములందును భూమధ్యస్థమైన దేశములందును భేదము గలదు. భూమధ్యస్థములైన దేశములందును దేశ పరిమాణమును బట్టియును ప్రజాభావాలశ్యము ననుసరించియును భేదము లేర్పడుచున్నది. ఒక దేశము జలసమృద్ధిని గలిగి పుష్పఫలభరితమై మనుజులకు నివాసయోగ్యమగుచున్నది. ఒక దేశము జలము లేనిదై మనుజుల నివాసమున కనుక యోగమగుచున్నది. ఒక దేశము భౌతిక సముద్రవ్యాపార మనసరము. ఒక దేశము భౌతిక పరిశ్రమ లనసరములు. ఒక

దేశము భౌతిక వ్యవసాయ మనసరము. ఒక దేశము నందు మాంసాహారము, మద్యపానము నిషిద్ధము. వేరొక దేశమునందు మద్యపానము, మాంసాహారము సమ్మతములు. ఒక దేశవాసులు భోగపరాయణులు. వేరొక దేశవాసులు వైరాగ్య పరాయణులు. ఒక దేశవాసులు దురాశాగ్రస్తులు. వేరొక దేశవాసులు నిస్సహాయులు. ఒక దేశమునందు లాకికలాభ మధికము. ఒక దేశమునందు పారితోకిలాభ మధికము. వివిధదేశములందు మతధర్మములు, సాంఘికధర్మములు, నైతిక ధర్మములు, రాజ్యాంగధర్మములు వివిధగతులప్రజావికాసమున కనుకూల మగునట్లులు పరిణమించుచున్నది. జీవయాత్రయే దుర్లభమైన శీతలదేశములందు పరిశ్రమాభివృద్ధి, వాణిజ్యాభివృద్ధి స్వయంపోషణమున కనసరములు. భౌతికవ్యామోహము విశేషము. స్పర్ధ తీక్షణము. అహంకార మధికము. జీవయాత్ర సులభసాధ్యమైన ఉష్ణదేశములందు అలసత్వ మధికము. భౌతికాడంబరము స్వల్పము. ప్రకృతి పరిశ్రమములైన ముద్రలు మానవ వికాసమునకు సాధనములుగ నున్నవని లోకచరిత్రవలన విదితమగుచున్నది. వ్యక్తివికాసమే సృష్టి పరిణామమునకు ఫలమనియును వ్యక్తివికాసమునకు ప్రకృతి పరిస్థితులు మూలము లనియును శాస్త్రజ్ఞులు బోధించుచున్నారు. ప్రకృతిశాస్త్రజ్ఞుడు డార్విను అనునతడు సృష్టియందు “ఉపయోగపదార్థములు జీవించును. అనుపయోగ పదార్థములు నశించును.” అను సిద్ధాంతమును స్థాపించెను. జీవము లందు పరంపరాగతంబు లైన గుణధర్మములు ప్రక్షిప్తములై యుండుననియును ఆ గుణములు ప్రకృతిప్రబోధితములై వికసించుననియును శాస్త్రవేత్తలు వాదించుచున్నారు. స్వయంవ్యక్తి సంగ్రహము లోకపరిణామమున కనసర మని లోకస్థితియే అనంతముఖముల బోధించు చున్నది. లోకమునందు ప్రత్యేక లక్షణ లక్షితములైన దేశములు గలవు. ప్రత్యేకలక్షణ ముద్రితు లైన ప్రజలు గలరు. ప్రత్యేకలక్షణ చిహ్నితము లైన భాషలు గలవు. ప్రత్యేక లక్షణ విశిష్టములైన మతములు గలవు. ప్రత్యేకలక్షణ పరిశిష్టములైన సారస్వతములు గలవు. సాంప్రదాయములు గలవు. ప్రతిదేశమునందును చిరకాల సంవర్ధితంబులైన భాష, మత, ధర్మములు, సారస్వతము, సాంప్రదాయాచారములు, అవయవ నిర్మాణములు, మనోవృత్తులు, భావ పరికల్పనలు ప్రజల వ్యక్తిత్వమును బ్రకటించుచున్నవి. ఆవ్యక్తిత్వము వికసించని చిన్నజాతులందును వికసించిన పెద్దజాతులందును గోచరము. ఆరణ్యకులైన కోయలకును, చెంచులకును ప్రత్యేక లక్షణములు గలవు. నాగరకులైన పరాసులకును, జర్మనులకును ప్రత్యేక లక్షణములు గలవు. కోయవాని గుణములు కోయవానికి ప్రీయములు. చెంచువాని గుణములు చెంచువానికి ప్రీయములు. జర్మనులకు జర్మను జాతీయాభిమానము. పరాసులకు స్వజాతీయాభిమానము. ఈ యభిమానము వ్యక్తులందు పరంపరా ప్రాప్తంబై ప్రక్షిప్తంబై వికసించుచున్నది.

వ్యక్తివికాసమునకు సజాతీయ సలక్షణ మార్గము సాధనము గాని విజాతీయ విలక్షణ మార్గము సాధనము గాదు. వ్యక్తులందువలె జాతులందును ప్రత్యేక లక్షణములు ముద్రితములయి జాతీయ లక్షణములను నిరూపించుచున్నవి. జాతులందు ముద్రితములైన ప్రత్యేక లక్షణములను గ్రహించుట వలన జాతీయ తీర్థము బోధ్యము గాగలదు. భిన్నములైన ధర్మములకు సంయోగ సంఘర్షణ మేర్పడినపుడు బలతరమైన ధర్మము ప్రబలుటయును బలహీనమైన ధర్మము నశించుటయును ప్రకృతి ధర్మము. భారతఖండములందు ప్రాచీప్రతీచీ భావములకు, మతములకు, ధర్మములకు, సంప్రదాయాచారములకు, భాషలకు సన్నిహితమైన సాహచర్య మేర్పడినది. ఆ సన్నిహిత సాహచర్యమువలన స్వతంత్ర వ్యక్తిగల భారతీయుల భావములకును, ధర్మములకును, మతాచారములకును, భాషలకును పారతంత్ర్య మేర్పడినది. స్వయంవ్యక్తిత్వమును వికసించజేయుటకు పారతంత్ర్యము ప్రతికూలముగాని అనుకూలముగాదని లోకచరిత్రవలనవిదితమగుచున్నది. భారతీయులకు స్వయంవ్యక్తిత్వము గలదని దేశచరిత్రవలన బోధ్యమగుచున్నది. స్వయం వ్యక్తిత్వమునకు దగిన విశాలమైనదేశము గలదు. భాషలు గలవు. ప్రాచీనమైన సారస్వతము గలదు. దివ్యమైన మతములు గలవు. ఉదారములైన సాంప్రదాయాచారములు గలవు. పారతంత్ర్యము వలన భారతీయుల మతములకు, ధర్మములకు, కళలకు, సాంప్రదాయాచారములకు గలిగిన నష్టములను నిర్ణయించుటవలన ప్రజలకు స్వపరిపాలనమువలన గలిగెడి లాభములు పరిస్పృటముగా గలవు. స్వయం వ్యక్తిత్వమునకు అహంకార ప్రేరితమైన ఆత్మగౌరవము ప్రాణము. ఆత్మగౌరవము స్వజాతీయవ్యక్తిత్వపు పరిచితివలన గలుగుచున్నది. ఈ పరిచితి యనుభవ జన్యము. మాగ్గేతర సాధ్యము కాదు. స్వపరిపాలన లేక యనుభవము మృగ్యము. కావున నాయనుభవంబున కయినను స్వపరిపాలనయే శరణ్యము.

సంధి ప్రయత్నములు

జర్మను మంత్రి ప్రసంగము

అట్లును చుచున్నచో శ్రమనందు భారతయుద్ధారంభమునందు మోహపరవశుడై స్వధరానుష్ఠానమును పరిత్యజింప నుద్వయించినపుడు శ్రీకృష్ణుడు తత్త్వోక్తదేశమును కేసి విజయవిస్త్రాహమును బాపి యోగివికేసి నియత కర్మకుని కేసి విజయ ప్రాప్తికి గారకుండయ్యెను. మనుజులు మోహపరవశు లైనపుడు వారి మతి చలించును; మేను కంపము నొందును; వివశత్వ మేర్పడును. కామము, కోధము, భయము మోక్షర్యముమదము మనుజుల సమ్యాహమునకు మూల బీజములు. జర్మను మంత్రి బెర్న్ హార్ట్స్టెగు రీచిప్టాగు నందు గత మాసాంతమునందు జేసిన ప్రసంగము క్రోధోద్బీపనమువలన గలిగిన సమ్యాహమునకు నిదర్శనము. జర్మనుప్రజాపరితంత్ర ప్రతినిధులందు జాతీయోభిమానమును ప్రజ్వరిల్లజేయుటకై గుమ్మరులు ఆంగ్లేయులు, సంగ్రామదావానలమును రగుల్పుటకు

మూలకారకులని ఆయన వారిని నిందించెను. జర్నలుల యుద్ధ తంత్రమును ఖండించిన స్వదేశీయులను దేశద్రోహులని నిందించెను. వెనుకవలె ముందును విజయ పరంపరలు జర్నలు వక్షమునకు గలుగనున్న వని దర్పాహంకారములను బ్రకటించెను. ప్రస్తుతము గల యుద్ధకాలమును పురస్కరించుకొని సంధి ప్రయత్నములను జేయుటకు జర్నలు రాజ్యాధికారులు సిద్ధముగ నున్నారని నచ్చ జేపెను. సహోద్యుగ ప్రపంగ మంశయును దురభిమాన భరితమై స్వాత్మర్ష పూరితమై వరనిందా గ్రస్తమై యున్నదని చదివిన వారలకు విదితము గాగలదు. ఆ ప్రపంగమును వినిన సభ్యులు యుద్ధమున కవసరమైన క్రొత్త కన్నుల నంగీకరించిరి. సభా సమావేశములకు సంబంధించిన శాసనము నంగీకరించిరి. కాశీ ఆయన ప్రపంగము లోకుల కన్నులకు గంతలు కట్టజాలదు. దైవ విగ్ని యును లలంఘనీయులని మంత్రికి వోచి యుండలేదు. ఆయన జర్నలుల విజయముల నిటులు పేర్కొనెను:

“కుటెలు అమాగాయందు బ్రిటిషువైస్రాయలు వశమైనది. కర్ణాటక అపారమైన వ్యవస్థతో పరామలు పరాజితులైరి. తూర్పురంగమన మాస్తి నెలయందు రువ్యుల ప్రయత్నములు విఫలమైనవి. అస్మియనులు ఇటలియనులను బాధించిరి. సహోద్యుగమున యుద్ధము తీక్ష్ణమని. జట్టందు ప్రాంతమున రాంగ్లనాకాదళ మోడింపబడినది. ఇది ప్రస్తుతపు యుద్ధపటము. మనకీత్రపుట కన్నులను మూసికొని మనము సంపూర్ణమైన విజయమును బడయువరకును పోరాడుట తిథ్యము.”

పాపము జర్నలు మంత్రి జూను మాసము నందైనను కన్నులను తెరచి యుద్ధ పటమును జూచినాడని తోచెను. కన్నులను విప్పి యుద్ధపటమును జూచినపుడు మెసపోలేమియో, అస్మియో, ఈజిప్టు, అరేబియ జర్నల మిత్రుల చేతినుండి పోయినవనియును, 11,54,240 మైళ్ల విస్తీర్ణము గల వలస రాజ్యములు పోయినవనియును, 1600 కోట్ల రూప్యముల వ్యాపారము నిర్మూలమైన దనియును, ఆంగ్ల నాకాదళ విరోధము జర్నలులకు కంఠపాళము నలెనున్న దనియును గనుగొనవలసి యుండును.

జూలై మాసారంభమునకు జర్నలు మంత్రి చూచిన స్థితియును మానెనది. ఆసియా రంగము నందు తురుష్కులు పరాజితు లగుచున్నారు. ఇటలి రంగమునందు అస్మియనులు వెనుకకు మరలిరి. తూర్పు రంగము నందు రువ్యుల విజయయాత్ర ఆ ప్రతిపాతముగ జరుగుచున్నది. 2,40,000 అస్మియనులు బందీలైరి. గలీషియా యందలి అస్మియనుల వైస్రాయలు నిర్మూలములు గాగల స్థితి యందున్నవి. ఉత్తరదిశయందు జర్నల సైతీయులు సంశ్రుప్తి కరముగాదు. పడమటి రంగమునందు వర్షమస్థితి యధాప్రకారముగ నున్నను పరాసు ముఖమునందు ఆంగ్ల ముఖము నందును 25 మైలుల పొడవున జర్నలు లోడింపబడి వెనుకకు నెట్టబడిరి. ఇంతవరకును 15,000 జర్నలులు బందీలైరి. జట్టందు నాకాయుద్ధము నందు ఆంగ్లేయులకు గలిగిన నష్టమునకు రెట్టింపు నష్టము జర్నలులకు గలిగినదని జెల్లికో ప్రకటనవలన ప్రుపమైనది. జర్నలు మంత్రి ప్రగల్భవచనము లన్నియును ఒక నూసమునందు మారవలసి వచ్చినవి. జర్నలు మంత్రి తా మాక్రమించుకొనిన బెలియము సర్వీయా ప్రాన్సు దుస్సాదేశములు తమవని తలచెదరేని యుద్ధపటమునందు సంపూర్ణముగ ప్రకటితమైన ఆంగ్ల నాకానిరోధమును యుద్ధపటస్థితియను యంగీకరించవలసి యుండును. ఆ స్థితి యంగీకృతమైనపుడు జర్నలు విజయములు నిరుపయోగములు గాగలవు. క్రోధోద్దీపితమైన వివిధ రాజ్యముల ప్రజలకు ప్రస్తుతము సంధి ప్రయత్నము

ములు సాధ్యములని తోచెను. సంధి ప్రయత్నములకు మొదటిమెట్టు జర్నలులు తామాక్రమించుకొనిన దేశములను మిత్రమండలికి స్వాధీనము చేయుట యని విశ్వసింపవలసి యున్నది. సంధి ప్రయత్నము లీ భావముతో జేయుబడిన ఫల ప్రదములు గావచ్చును. జర్నలు మంత్రి ప్రతిపాదించిన భావములు జర్నలు వక్షపాతము నైనను సమూహితులను జేయజాలవు. యుద్ధము దైవ నిర్ణీతము. యుద్ధమునకు ఫలము లోకవ్యాప్తమైన తొత్త ధర్మ విశాసము. ఆ ఫలము సాధ్యమైనపుడుగాని యుద్ధము ఉపసంహరము గాజాలదు. జర్నలు మంత్రి సూచించిన సంధి ప్రయత్నములు నిరుపయోగములని బాలిశులు నయితేము గ్రహించగలదు. ఏ ఫల ప్రాప్తికై యూరపు రాజ్యములు రక్త ప్రవాహ సీక్తము లగుచున్నవో ఏ కార్యసాధనమునకై యూర మైన వ్యయము చేయబడుచున్నదో ఏ ముహూప ద్రవ నివారణార్థమై ప్రజలు పితృత్వమును జూపుచున్నారో ఏ ధర్మ నిర్వహణమునకై రాద్రావతార ముదయించినదో ఆ ఫలము సంప్రాప్తమైనపుడు సంధి ప్రయత్నములు సఫలములై సంగ్రామము తుదముట్ట గలదు.

జాగ్రత్త లాయుడు గారు - నైస్యాంగమంత్రి.

మనజాల భౌగోళికములను నిర్ణయించుట యలవిగానిది. ఆగర్భత్రయంతుడు దేవుడు గావచ్చును. పుట్టుబడిద్రుడు కోటిశత్రులు గావచ్చును. సామాన్యకులసంభవుడు మహాకారిగావచ్చును. మహాపండితుడు కార్యనిపుణుడు గాకపోవచ్చును. సామాన్య విద్యాంతుడు కార్యజ్ఞుడుగావచ్చును. ఈవిధ ర్థప్రమాదకు గాఢము పూర్వజన్మ సంస్కారము వర్తమాన జన్మసంస్కారము తెలియదు. కాని ఇట్టి చిత్తచరణియాల లోకమునం దనంతయు గలవు. అట్టి అద్భుతజాతములలో జార్జి లాయడు జాతక మొక యద్భుతజాతకముగ బరిగణించవలయును. జార్జి లాయడు సామాన్యకులుండుమునంబు బుట్టెను. ఉన్నతవిద్య నభ్యసించియుండలేదు. బొంగునలందు కూలివాని జేసెను. నేడు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందలి రాజనీతిజ్ఞులలో నగ్గగజ్యుడని పేరొంది నిబడెను. ఇతడెందుడో డ్రుట్ బూన్యము. “వెర్బ్ నోవ్లెస్సులైన పుజుల నుద్ధరింపటకు”గాను పార్లమెంటునందు సభ్యుడగుజేరెను. పార్లమెంటునందు సభయోజితి పునంగములను తీర్చిదిద్దనమనకు స్వాతంత్ర్య పోరాటమునకు గంభీర సంభాషణలకు పోసిద్ధిని బడెను. కోకాధిపతియై పుజాసామాన్యమున కనుకూలమైన కోశకర్మకర్మలను నేర్పరచి పుజలమున్నవలను బడెను. కుట్రల పరిహారము లకు సామ్రాజ్య యొగ్గు. యుద్ధ మారంభమైన తరువాతను జార్జి దృఢశీలము లోకమునకు వ్యక్తమైంది. ప్రజాపక్షాదులంబును దైవము రామ్మ మార్గ్ సాల్టులలె యుద్ధతంత్రీయను నిరసింపలేదు. మిత్రీయందలి విజయమునకు సాధుతీయము ఆరంభించు గ్రహించెను. దివ్యోపకృతి గలుగుటకై మిత్రవ్యయలాభములను ప్రజలకుబోధించెను. విజయ సాధనమున కపారమైన ఆగ్నేయాయత్రులు లభింపరమని గ్రహించి ఆకాఖామంత్రీత్వమును వహించి అపారమైన యాగ్నేయాయత్ర సామగ్రిని సిద్ధము చేయింపగలిగెను. సంపూర్ణ ప్రజాస్వాతింత్రీయని యెందు నిర్బంధ మైకేశానము నామోదించెను. అయిదొండునందు రాజనిరోధమును సహారము చేయుటకు స్వరాజ్యమును వెంటనే స్థాపించుట యలసరమని నమ్మిజేసిన నిర్ణయములను అయిదొండునందలి ఉభయ పక్షములవారు నామోదించియులు తెలియుచున్నది. కార్మికవ్యవస్థాపన ప్రణాళిని కేరెను ప్రభువు మృతి నొందిన తరువాతను వైస్రాయంగమంత్రి పదవికి తగినవారు లభించుట కష్టసాధ్యమున తలంపబడింది. ఆ దుర్భరమైన యుద్ధాంగ మంత్రిత్వమును నిర్వహించుటకై జార్జి లాయడు నియమింపబడి రని తెలియుచున్నది. జార్జి ప్రాజాపత్యముకొందని బ్రిటిషు పక్షమునకు విజయమున కనంతమైన సకలకర్మకర్మల నిర్మితములై విజయవనతి కాలములో సంపూర్ణమై కాంతి స్థాపింపబడునని యాన వోడెముచున్నది. ప్రజ్ఞావంతుల ధీశత్యము విమరుదశ యందే ప్రకాశము గాగలదు. కావ్యకీర్తనము లాయడు జార్జి ను ఖ్యమంత్రి యై సామ్రాజ్యాంతర్యాకములను మాతృస్థానమును వస్త్వహితినాశ బద్ధములను జేసి సామ్రాజ్య బలమునకు దోడ్పడు నని విశ్వసింపబడుచున్నది.

వరశుల్కములు.

పూర్వముగల కన్యావిశ్రియభయముపోయినది. ఇపుడు వరవిశ్రియ భయము పులికినది. వరుడు నూత్నము ప్రేమలండునైగ కట్టుము ఒక పహస్యము ఇంటుమోడియేటునందునైగ రెండుసహస్రములు. తిండికి కీర్తియంక దైవము ఉద్యోగముదైనను ప్రిదరైవకు ఇంకొక సహస్రము. పిల్లకు చదువును నంగీకరణము చేయుట కొకటి రెండు సహస్రములు గావలయును. పెండ్లికర్తలకు ఒకటి రెండు సహస్రములు గావలయును. ఒక ఆడుబిడ్డ గలిగిన పెండ్లిచేయుట కయిదు సహస్రములు గావలయును. ఈ విధితమైన దురకస్థలన నేర్పి పుహహలు కుంగిపోవుచున్నవో జేవున కెరుక. ఈమ్యువాకమునంగ దగ్గరి డాంధ్రదేశములందు విశేషముగ గలదు. ఆంగ్ల విద్యాభిభావములను నిదుర్నీతి గలిగినవని తోచుచున్నది. బాల్యవివాహముల కాపుటకునను మురతులు కట్టుచులను ముట్టచని పృతిజ్ఞ జేయుటవలన నీచరాచారము కొంతవరకు తొలగునని బంగళీపత్రిక క్రియచున్నది. ఈమ్యువా కొంత పుష్కరాజకరమైనను శ్రీలండును పెండ్లిని జేసికొనుటకై పుట్టికారను భావించు తొలగించుటవలనకు శ్రీలండును ఆంగ్లవిద్యాభిభావము వ్యాపింపజేయుటవలన నీచరాచారము తొలగునని సోషలు రిఫారము పత్రిక క్రియచున్నది. శ్రీలువిద్యాభిభావమై స్వాతంత్ర్యమును గలిగినపుడు పాశ్చాత్యదేశము లందులై నాజన్మాంత కన్యాత్వములు కన్యావరణములు పులికినవచ్చును. రామ్మ కన్యములకై మిశమేషములను తెక్కించక వ్రస్తుతము గల కన్యములను వివారించుటకై పాటుపడుట విశేషము.

న్యాయతి సుబ్బారావుపంతులుగారు

దేశీయమహాసభ పుట్టి ముప్పదేండు నిండినను ఒకయాంధ్రవాడుడైనను సభాధిపత్యమును వహించి యుండకుండుట మనదురస్థుకు నిదర్శనము. మనపక్షమును వారించే ప్రతికలు లేవు. వాయకులలేర. ఆందోళనములేను. ఆంధ్రుల ప్రాముఖ్యము జేరకుండెలులు వ్యాపింకలము! న్యాయతి సుబ్బారావు పంతులుగారు దేశీయ మహాసభ పుట్టినప్పటి నుండియును సభాధిపతికై పాటుపడిరి. రాష్ట్రీయ సభయందును సామ్రాజ్య కానన సభయందును సభ్యులుగ నుండిరి. దేశీయ మహాసభకు కార్యదర్శిగ నున్నాడు. సుబ్బారావుగారిపేరు నిర్వచితమైన నేరులందు లేవండుట విచారకరము. చెప్పపు కాఖానభయైవను సుబ్బారావుపంతులుగారి పేరు నిర్వచిత సమ్యుల నామమాలగుజేయుట నడుంజనము. పులియమైన స్వరాజ్యాంధోళనసమయమునందలి యద్భుత మెటులన్నదో దైవాధీనము.

వేపా రామేశంపంతులుగారు

మద్రాసు గర్భ మెంటు ప్రిదం ఉద్యోగమును ప్రభుత్వమువారు వేపా రామేశంపంతులు గారికి ఇచ్చినట్లును పంతులవారు అంగీకరించినట్లును విశుచున్నాము. ఆంధ్రుల కిది స్థానికభిభుత్వమునాకు చూపిన గౌరవముగా నంగీకరింప దగి యున్నది. పంతులవారికి అభినందము లభ్యుచును. స్థానిక ప్రభుత్వమువారికి కృతజ్ఞతను జూపించు చున్నారము.

ఒక సభ జడ్జిపై అభియోగము

అలహాబాదు, జూలై 11:—ఇదివరకు అలహాబాదులో సభ జడ్జిగా నుండిన గోకులప్రసాదుగారు లంచములుతీసికొని రని వారితై నొక అభియోగము వచ్చెను. ఈకేసు విచారించుటకు ప్రభుత్వమునాకు నవాబ్మదాల్, వర్గంబుగ్లాను నియోగించిరి. విచారణ ఈదినము ప్రారంభమైనది.

1914-వ సంవత్సరము నెవ్రెబరు నెలలో గోకులప్రసాదు గారు ముసమత్ మందాద, భగవాన్ దాసుల కేసుల వారి తమ్మునియొద్ద నుండి రూ 100 ల లంచము తీసికొని బాదితమైన తీర్పుచెప్పట మొదటి అభియోగము.

వాదితమ్ముడు తం ఇంటిలో నుండగా ఎరకో వచ్చి తనను గ్రబుజడ్జి యింటికి పిలుచుకొనిపోయి తంచేత నుబ జడ్జికి 100 రూపాయ తీప్పించెననియు, సామ్య జబుదేసిత నెనుక ఆతడు ఆచునుప్పుడు నుబజడ్జియొద్దకుపోయి మోట్లాడగా ఇంతిదెద్దకేసుకు 200 రూపాయలకు తగ్గుకు పనికిరాదని నుబజడ్జి ఆనెననియు, తుదకు దమదమచియో యెట్లో 100 రూపాయలు పుచ్చునని నుబజడ్జి అంగీకరించెననియు ఆమరునాడు (వాది) సాక్షి ఆక్రమ ప్రతిపూలంబు తీర్పు చెప్పగా తాను నుబజడ్జియొద్దకు అడుగుబోయెననియు సోదరు నుబాను లనను దెదరించి లంపివేసిగినియు వాదితమ్ముడు వాబూలమునక జేసెను.

కేసు ఇంకను విచారించబడుచున్నది.

బరోపా మ హా సంగ్రా మము

భారతీయుల రాజభక్తి-సర్వ ప్రతాప సింగుగారు

హ్యూబిగాండు జలాంతర్గామి అమెరికాకు పోవుట—వింతసంగతి కాదు.

తూర్పు ఆఫ్రికా రంగము—పోర్చుగీసువారు జర్మనుల నోడించుట.

ఒక ఆంగ్ల సేనాని మరణము—ప్రొత్సాహకరములగు సంకల్పవాక్యము.

[రైటరు ఏ జెన్సీ.]

ఇంగ్లాండు

ఎడ్విన్ మాంటేగుగారు

లండను, జూలై 11:—ఎడ్విన్ మాంటేగుగారిని యధా సంఘమున కాశ్యోత సభ్యునిగా నియమించిరి.

జర్మను జలాంతర్గామి

అట్లాంటికు సముద్రమును దాటుట

వింతసంగతి కాదు

లండను, జూలై 11:—ఇట్లీ దూర్విలాం డను జర్మను జలాంతర్గామి అట్లాంటికు సముద్రమును దాటిపోవుటకుం దెట్టి వింతయును లేదు. 1915వ సంవత్సరమున జూను నెలనై బరు నెలల మధ్య కేవలముండి 10 ఆంగ్లజలాంతర్గామిలు యూరోపునకు వచ్చినవి. ఈ 10 జలాంతర్గామిలు కేవలము లోనే నిర్బంధపడినవి. ఈ దూర్విలాండు జలాంతర్గామి కుండు యుద్ధసాధనము లెన్నియును లేవని తెలియుచున్నది. జలాంతర్గామిలవ్వరా వ్యాపారమును నడుపకాచెన రకుట యని క్వసనీయును. జర్మను నౌకలు సముద్రోపరిభాగమున తలమాన జాలకపోవుటచే వారు నడుచుచున్న మునిగిపోవుటకై నౌకను పంపుకొనవలసి వచ్చిన దనుటలననే ఆంగ్లేయులనొకాడుట్టి ప్రబలముగా చూపుచు విడితమరుచున్నదని ఒక ఆంగ్లనౌకా కథోద్యోగి నడిపెను.

భారతీయుల రాజభక్తి.

సర్ ప్రతాపసింగు గారి భావము.

లండను, జూలై 9:—న్యూయార్కును వచ్చి కా విలే భరితో సర్ ప్రతాపసింగు గారిట్లు నడిచిరి. “భారతీయులగు సంస్థానాధిపతులు జాప్తి సార్వభౌముని భగవదవతార మని యే భావించెదరు. నేను త్వంత్యో స్వంతసేనా శత్రువుల కైక స్వయంశాః నడపి జాతీయోదయ నాప్రాణములను పోలి కలసి కర్పించు నందుచున్నాను. భారతీయ సంస్థానాధిపతు లవసరిమొన పైనిరుచుగ నొకట రుసు తిను విధ్యలను గూడ రణ రంగమున కంపుటకును సంసిద్ధులగు న్నాను” అని సర్ ప్రతాప సింగు గారిని. “మిత్రులు చాలవనివారుగానున్నాను. వా రెల్లు యుద్ధము చేయగలరని విశేషము యుగగ “మా యువ రాజుగారు మౌర్యులను రాజేంద్రు వారు నూత్రము పనివారు గారా యని” సర్ ప్రతాప గారిని. “హిందూదేశమున రాజ ప్రావల్య సంఖ్యనుబట్టి దని తెలియుచున్నదని” విశేషి నుడు వగు “హిందూదేశమునందు రాజద్రోహము లేనేలేదు. ఊరును పేరును లేని నీచకులజులు కొందరు మాత్రమే రాజద్రోహము ను బోధించిరి. ఆంగ్లేయుల పరిపాలనమునందు సంస్థానాధిపతు లు నడువకవలసియుం దైశ్వర్యవంతులై రాజభక్తిభరితులై యున్నాని గాన హిందూదేశమునందు తొందరలు గలుగునను భయ మేమియును లేదని సర్ ప్రతాపసింగు గారు నడిచిరి.

బట్టల ఎగుమతి

ఆంధ్రప్రదేశ్—నేతనదువుల ఎగుమతుల విషయమును గూర్చి బ్రిటిషువారు హిందూదేశపు వర్తకసంఘమువారితో ఉత్తరప్రత్యుత్తరములను జలుపుచున్నాడు.

ప్రాన్సు

మిత్రిమండలివారి వికృతము

ప్రథమ ప్రయత్నము

లండను, జూలై 10:—గత వారమునందే మొదటి సారి ఆంగ్ల ప్రభుత్వం ఇటలీ సేనల శత్రువులను తలపడి నని బారిసునందే రైటురులేఖి వ్రాసెను.

ట్రోన్స్ అడవిలో పోరు.

ఆంగ్లేయులు ప్రదేశము నాక్రమించుట.

లండను, జూలై 11:—జవరణ హేగుగారిటుల తెలి పిరి. మధ్యాహ్నము జర్మనులు రిక సారి మరల తలపడి త్రిర ముగ పోరు ట్రోన్స్ అడవిలో ప్రవేశపెట్టెను. కాని వారిలో మిక్కిలి హెచ్చుమంది వాకులైరి. పోరింకను జరుగుచున్న ది. జర్మనుమునకు మెమిట్టు అడవియొద్ద నిడివరకును మా ప్రయత్నములు సాగుచుండెను. నేడని మా స్వాధీనమైనది. ఓనిలత్స లాబోయి నెల్లెలకు తూర్పున గూడ మేము కొంత స్థలము నాక్రమించితిమి.

వైమానికుల సభల ప్రయత్నములు

చాల రైటుస్టేషనులమీదను రైటుబండ్లమీదను చుండు గుండుకొట్టమీదను విమానకాలల మీదను నిన్ను మా వైమానికులు బాంబులకు వదలిరి. శత్రువిమానములు వెళ్ళుసారులు తలపడినవి. వానిలో చాల నేలగులిచిరి. కొన్ని విరిగిచిరి.

పరాసువారి పురోగమము.

పారిసు, జూలై 10:—అధికావత్తిట్లు ప్రకటించిరి. పో మాకు దక్షిణమున బిమాచెనువాల్లే ప్రాంతమున మేము చుండునకు పోతిమి. ఒక చిన్నకొటకు 100 చుండి పట్టుకొంటిమి. బిమాచెనుకు దక్షిణమున మేము తలపడి సురక్షితమున నొక కొండను పర్వతగ్రమునం దున్న మిసో నెటు స్థానమున వశ పనుచుకొంటిమి ఆకొండకు నది నడియెయున్నది. పర్వత కుత్తరమున ప్రాయములైరే, ప్లూయరీ, పుష్పమిఅడవుల యొద్ద శత్రువులను పరాసువారును తీరముగ ఫిరంగులను కాల్చిరి.

విమానముల చురుకుదనము

సోము ప్రాంతమున విమానములు చాల చురుకుగా పని చేసినవి. పరాసువారి విమానములు చాల జర్మనువిమానములను తలపడెను. జర్మనుల విమానములలో నానగు జర్మను సేనల కడనే నేలగులిచిరి పరాసువారి విమానములవలె, పోలను కొంత రైటుస్టేషనులమీద బాంబులకు వదలెను.

రష్యా

రష్యావారి పురోగమము.

వెట్రోగ్రాదు, జూలై 11:—స్టావ హానునది ఎడమ తట్టునచేకొనడలెని శత్రువులతో తిన్నముగపోరినను రష్యా వారు ముందుకు పోవును నే యున్నాడు. స్వీయోంకి యం దొకపోరు జరుగుచున్నది. స్వెంటెకు నరనునకు నైర్వతియందు శత్రువులు తలపడి కండకములతో తలపడుచున్నది.

పిన్సుక్ యుద్ధము

లండను, జూలై 11—పిన్సుక్ యుద్ధ మెట్లగునోయని జర్మనులు తిట్టిబుచ్చు పాలగుచున్నాడు. రష్యాకు అధికారులు పిన్సుక్ను పట్టుకొంటిమి ప్రకటించిరియు, ఆని శుద్ధ అబద్ధ మనియు జర్మనులుబ్రాసెరి.

రష్యావారి ప్రకటనము.

వెట్రోగ్రాదు, జూలై 12:—రష్యావారు ప్రకటిం చిరి.—స్టావ హానునద్ద యుద్ధమింకను జలుగుచున్నది. కింపో లనుకు నైర్వతిభాగముననున్న రష్యాను నైర్వతియు శత్రువు లను. నెనుకకు తలమిచేసిరి. కాకనను రంగమునందు రష్యాను లు ముందుకు సాగుచున్నాడు. బాల్టికు సముద్రమునందు రష్యానులు 5000-9000 టన్నులు మోయగల లిస్సాబను వర్షు అను శత్రుప్రేక్షర్లను పట్టుకొనిరి.

ఇటలీ

శత్రువుల వ్యర్థప్రయత్నము

లండను, జూలై 11:—ఇటలీనా రిట్లు ప్రకటించిరి—గోజాకు నాయకమున శత్రువుల ప్రయత్నములన్నియు వ్యర్థములై నవి. వారు విశేషవ్యయతో పలామున లైరి.

ఇటలీ రంగము.

తూర్పురంగమునకు పోవుచున్న వారిని ఆస్త్రియనులు నుజుల వెనుకకు రచ్చుకుట.

లండను, జూలై 12:—కోమినిట్లు ప్రకటించుచు నది. (టెంటిన్) ప్రాంతములందు ఇటలీవారి యుద్ధిడికి తాళలేక ఆస్త్రియనులు తూర్పురంగమునకు పోవుచున్న తన జటాలము లను నుజుల వెనుకకు రప్పించిరి.

తూర్పు ఆఫ్రికా

తూర్పు ఆఫ్రికా యుద్ధము

లండను, జూలై 11:—మేము 7-వ తేదీ టంగా నాక్ర మించితిమి. శత్రువులు కొద్దికాల మెదిరించి జూపాథులను మాత్రము నాశనముచేసి పట్టణమును నిదదిపోయిరి జవరణ పట్టుగారు తెలిపిరి.

పోర్చుగీసువారికి జర్మనులకును యుద్ధము.

తూర్పు ఆఫ్రికాలో పోర్చుగీసువారికి జర్మనులకును మరల యుద్ధము జరిగింది. పోర్చుగీసువారు కోయింగా నాక్ర మించి అటనుండి జర్మనులను వెదలనడచి వారిని వెన్నంటి వారు లిశదెలియకుండ తిరిగిమాడకుండ శత్రువులను భాటి పోవునట్లు తిరిమిరి. పిమ్మట పోర్చుగీసువారి కావ్రొపు సహ ద్ధునందు జర్మనులు మరల మరల తలపడగ పోర్చుగీసువారు వారి నన్నితడవలను గూడ నోడించి వారిలో చాలమందిని మాత్రమొనరించిరి. పిమ్మట పోర్చుగీసువారు మరల శత్రువులను తలపడుతలంపుతో పరిశీలనమునరించిరి. శత్రువు లతిత్తినయగ ఫిరంగులను కాల్చుచున్న పోర్చుగీసువారు నెనుదీకుక నది మధ్యభాగమునందున్న కొన్ని ద్వీపములను వశపరుచుకొనిరి పోర్చుగీసు ఆదివేశముల నుండులు ప్రకటించిరి.

తూర్పు ఆఫ్రికాలోని భారతీయ యోధులు.

(వెట్రోగ్రాదు నుతగుచువుగా రభసించిండుట.

జోనాన్సుబర్గు, జూలై 10:—భరతఖండంబునందే వచ్చిన భూమికట మార్గర్యాతలు మోషిక రైలుకుం తెను 2 నెల లలో కట్టిరి. ఈ వంటెలేవున్న నేమి జరిగియుండెదో దైర మునకెనక. భారతీయ సేనలు సుగరమున చాల పరాక్రమమును చూపినవని (వెట్రోగ్రాదు బిషపు గా రభసించిండువు వ్రాసిరి.

బొల్గారు

బొల్గారు రంగము

లండను, జూలై 10:—ఫిరంగిల్లిదడ ప్రాంతములందు యుద్ధముతీగ్రియుగ నున్నదని రైటురునెజోనికా విలేఖకుడు తెలుపుచున్నాడు. పరాసువైమానికులు వెట్రెన్, యావెల్ కొటలయొద్ద శత్రుశిబిరములపై బాంబులనువేసిరి.

ప్రష్యా

మహమ్మదా ఖొరామాబాదురైలువే

లండను, జూలై 10—పారశికదేశపు నైర్వతిభాగము నందు దేశస్థితిగతులు ప్రస్తుతము చూచుకొని ఖొరామాబాదు రైటువేపముల కాటంకము గలుగజేయుచున్నవి. కనుక స్థితి గతులు పూర్వస్థితికి వచ్చినవచ్చును ఇంధియా ప్రభుత్వము వారి తో జూజూడిచి నుజుల పనులను నక్కరముగా ప్రారంభించు చుని రాబర్డు నెసిండుప్రభువు కాదున్న సభలో చెప్పెను.

అమెరికా

హ్యూస్టెలాండు జలాంతర్గామి.

న్యూయార్కు, జూలై 11:—అమెరికాకు రంగుప దార్థములను తీసికొనిపోయిం హ్యూస్టెలాండు జలాంతర్గామి కెప్తాకు కెయజునుండి విల్సను గారికి తాళి ఉత్తరములను దిసికొనిరాతేదని చెప్పెను.

పారిశ్రామిక విషయములు.

వాషింగ్టను జూలై 11:—విదేశవిషయ విచారకసంఘాధ్యక్షులగు స్టానగారు పారిసు సమావేశమునగూర్చి చెప్పెను. పారిశ్రామిక విషయములందు యూరోపియను దేశము లతో అమెరికానుగూడ వారు చేర్చుకొనునంతవఱకు లాము ప్రత్యేకముగా రక్షణనూత్రముల నవలంబింపవలయు నని చెప్పెరి.

ద్రావిడులు

కొచ్చిలో ఎల్క్విక్కు దీపములు.

కల్లికోట, జూలై 11:—ఆంగ్ల కొచ్చిలోను భారతీయ కొచ్చిలోను ఎల్క్విక్కుదీపములు వెలిగించుటకు 1½ లక్షల రూపాయలకు మూలధనముగ శాసనములను ఒకసంఘ మేర్పరచబడెను.

ఒకడు తన తండ్రి నోదరుని చంపి

అత్తమాత్రం చేసికొనుట.

కల్లికోట, జూలై 11:—మలబారుజిల్లాలో బడగరావు నరసింహమహర్షి మామండ్రా ఆర్యమహర్షి పదాధిపతిలను పేరుగల ధనికులకు నొకమరణకత్తలకు కుటుంబమువారు నిగినించుచున్నారు.

హైదరాబాదు

సర్ ఆలీ ఇమాము గారు

సికిందరాబాదులో జ్యోతిషము కమిటీకారి యెదుట నున్న యొక ముఖ్యమంత్రిను గుంబంధముగ పనిచేయుటకు సర్ ఆలీ ఇమాముగారు ఈ నెల 15వ తేదీన చట్టికి తెల్లెడకు.

నైజాముగారి పట్టాభిషేకపు వర్ధంతి

నైజాము జి. సి. ఎస్. వి. గారి వర్ధంతి సూరకార్థముగ గోలకొండ మైదానమున ఈ నెల 15వ తేదీ కలివారమునాడు దయమున సేవల పరిక్రమించినవి, ఫిరంగులు కాల్పబడినవి.

బొంబాయి

బొంబాయి నౌకానిర్మాణశాలలో చోరీకేసు.

బొంబాయి, జూలై 11:—బొంబాయి నౌకానిర్మాణశాలలోని యొక సరకులలో 1870 గూపా యల విజయల సరకులకు దొంగలించినది జాక్ స్మిత్తు సర్జంటును ఎరల్ను ముగ్గురు బారినె వచ్చిన తేను ఈదినము విచారింపబడినది.

బంగళము

హిందూ దేశపు తేయాకుతోటలవారి సంఘము.

ఈసంఘమువారు వార్షికోత్సవమునకు తేయ వారెక గారు అధ్యక్షతవహించిరి. యాధ్యక్షులవలన అదనముగా వచ్చిన లాభములవై పన్నుగట్టు విషయముగూర్చి తాము సింహళ దేశపు సంఘమువారితో గలసి సామ్రాజ్యభివృద్ధియొనరే నంప్రతింపుచున్నామని వీరు చెప్పిరి.

భారతీయ విద్యా ప్రయోజనము.

లాలా లజపతిరాయగారు.

II

2. విద్యాపరిణామమునందైన భారతీయ విద్యార్థుల కెన్నడును సామర్థ్యమున్నదని సుకవీరులు మన్నన వారి కా యభిప్రాయమే తేటలు గల్గించుచున్న యది. వారు సంగీతమును శర్ణించి యాంధరికాలకు. చిత్రనైపుణ్యముచూపి గ్రహింపజాలరు. ఈ విశేషమున ఉత్తరహిందూస్థానమునందలి యితర దేశములకంటె వంగ మహారాష్ట్ర దేశములు కొంతకంటె ప్రఖ్యాతిహించి యున్నారు.

హిందూదేశమునందలి పాఠశాలలో క్రాంతిమాన్యులను దప్పక చేసెదమని మన దొరతనమువారు చెప్పుచునే యుండురు. ఆమాన్యులందరిలోనికి దెచ్చుటకే విశేష కాలము వట్టును. అక్కడైన ఏ పాఠశాలలో మందిరమునకు మరాఠత్తు చేయించుటయో లేక ఏ పాఠశాలలోని ఉపాధ్యాయులు జీరియాలించుక పాచ్చించుటయో, లేక విద్యార్థుల కాంగ్లభాష యందు దింక నెప్పుడు జ్ఞానముంధరిలమునని నొక్కిచెప్పుటయో ఆమాన్యుల ఫలములు. విద్యాధిక్యతన్న అంగ్లేయభాష యందు దెచ్చుటజ్ఞానము సంపాదించుట యిది భారతీయవారి లక్షల అభిప్రాయము! అదియే వారియాలోచనప్రకారము భారతీయ విద్యార్థులకొకటగా గ్రహించబడుచున్నది.

మనదేశముయొక్క విద్యాభివృద్ధిని బాపాను విద్యాభివృద్ధిలో సరిపోల్చిన మనము వారికి 50 ఏండ్లు వెనుక పడినట్లు తెలియుచున్నది. యూరపు ఆమెికాల విద్యాభివృద్ధికి బాపాను విద్యాభివృద్ధి 25 ఏండ్లు వెనుకపడియున్నది. జపాను విద్య బహువ్యాపకముగా నుటయే గాక విద్యార్థులకు మనోబల దేహబలాభివృద్ధికి ఎంతేనియు సహకారము నొచ్చుచున్నది. పృథివివిద్యార్థియొ సాత్త్వికగుణములను సమర్థులుగా నుండజాలరునని వారాజ్ఞాపించియున్నాడు.

నందను బాపానీయులు వ్యాపించియే యున్నారు. ఈ ప్రపంచమున నందెచటనైనను వారెట్లు యే తడవుగా బాపానీయులు కుటుంబవేర కుట్రయోగించబడుచున్నాడు. వైవాద్యముగూడ అటులనే వివిధయోగించబడుచున్నాడు.

సంస్కృత విద్యార్థకులును, అంగ్లభాష ప్రావీణ్యమును మరల నిర్మూలగా నున్నారని నే నెఱుఁగుదును. కాస్త్రుతేత్తము, జేదాంతులును, వైద్యులును, వ్యాపారులును, చారిత్రికులును, అర్థశాస్త్ర పారంగతులును, మనకు కావలసియే యున్నారు. కాని వీరందఱి కన్న ను అవసరపరిత్యజుల నుచేటిగి భక్తవ్రతించుకట్టి వారును, సమయము వచ్చినప్పుడు చలింపక స్వయంచాయమునై వాధారపడువారును, దిగుణము వచ్చినపు డెట్టిపని కుట్రనించినను నెప్పటిో దానిని నిర్లసించి చిల్లిగన్నయైన వివేకచే చిక్కించుకొన గలుగుటచే వారును మనకు ముఖ్యముగా కావలసియున్నారు. అటువంటి విద్య పురాణిగా నేని దానినై నెంతటియున్నది విద్యాప్రాప్తాదము కట్టించు మూలమున కన్నటికిని చేటు వాటిల్ల నేరకుండును.

మనభావికలయొక్క ఆధ్యాత్మికజ్ఞానములకు, మన దిగ్విజ్ఞానమునకు, మనవేదాంతమునకు ప్రపంచము తగినంత జ్ఞానము తేనెను. అయినను మన స్వగౌరవ, స్వాభిమాన, స్వసామర్థ్యలోభమునకు ప్రపంచముతో మనవలసవ్యాభారమున బాట్రుచున్నది. ప్రస్తుతకాలమున అంకితులగు దొరకు భారతీయులు మిగుల విద్యాభారము భారవహించుచున్నాడు.

కృష్ణనాయు రెను సిహాయుని చంపిన కేసు. మంగళతి నాయుడు భూమియ్యనాయుడు లుగిసిపాయిలు కృష్ణనాయు రెను సిహాయుకి 24-6-16 వ తేదీన బలమైన గాయము కలిగించినది గాని ఉద్దేశములేని మాత్రము గావించిరిని గాని వారందరమీదకు తేను చేతులవీసదం నేనానాయకు లాజ్ఞాపించిరి.

వింతలు-విశేషములు ?

(ఒకరు)

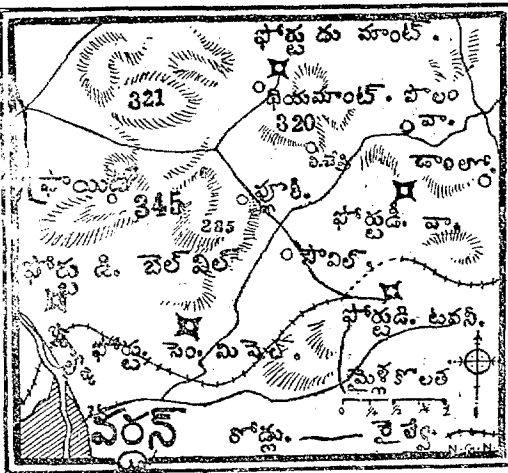
కాంగ్రెసునకు కష్టమేమి? మోజించడం పెద్దవిశేషం వారిని పీరి పీరుగాదు వారిని అంతుకున్న తీర్మానాలు చేస్తున్నాడు. ఎకకపుతుంటే తెలియదు. ఎవరు పొగడుతున్నాడు. ఎవరు తెగడుతున్నాడు దిక్కు లరయకండా యధాశక్తిని శర్యస్యమున శేషమాలి పొడవద్దముల కప్పించి మహనీయులలో నెవరో యొక రీతి మహదర్శన కగ్రీతము జపించుట ముఖ్యము. అట్టివాడు శక్తిమీద తెక్కించడగిచ్చాడు కాదు కాదు గాని తండ్రిని కలువేరు. అందరున్న వారిని అప్పుడూనే వుంటారు కాని ఇతరకారణాలు అడ్డము వచ్చుట వలన అనుమానములను అందరూ కలసి ఆర్పించడానికి వీలుండదు. కాబట్టి ఎకనో ఒకరిని ఏలాగో ఒకలాగు ఎక్కించి కథగడుపుతారు. అందులో ఒకప్పుడు చూపువాని మెరుగు కనపడుతుంది. ఒకప్పుడు వారొకరినొకరిని అవుతుంది చూస్తూగా ఈ సంతకర్తల వీమజం నడిపి.

ఎక్కడచూచినా ఈ మాటే! పాశు! అటు దిరిగి ఇటు దిరిగి మోదనదేశ రక్షక కానిం అభివృద్ధి అరువయ్యే అవ్వగారను ఆ ని వి సెంటు మ్యూ గారి మీద ఒడిసదని అందరు ఆరుకుంటున్నార. భాంబాయి రాష్ట్రం లోనే పాగూడదని ఆ రాష్ట్రం కన్నులు గారు అభివృద్ధి పంపించి వారు. అలాగు చేయగూడదని అంతా అంటూనే ఉన్నాడు. నెమక వేరేసంగతిలో వ్యతిరేకంగా వున్నప్పటికి హిందూత్వ గూడ ఇంత తక్కువచేసింది. ఈ అవ్వగా. ఇదియద్దసంబంధంగానే. ఈకాశం ఏలాగు కర్తించాలనే అడిగింది. గాని ఇండియాను ప్రేమియు ప్రతికూ ఎస్. కే. ఎస్. గారు మాత్రమే ఏదో అంతా తమకు తెలిసికట్టు అవ్వగా మోదనే పొడవడిగా వాగ్విన్నాడు. మనకు తెలిసింది హోమరూపు లిగు ఏర్పాటు. మితవాదము జాతీయవాదులు కలియడం ఈలాంటి విషయాలేగాని తెక్కిన కారణాలమీదే వానికే తెలియాలి. దొరతనమువారు మాత్రం చెప్పారు. వారికి చెప్పవలసిన అంశంలేవి. చూదాం. చూదాం.

జమ్మనమజరాదా వాగ్విద్యోభజనమందిరం జరసడంది రం భాగదాగారం ప్రార్థనామందిరం ఏర్పాటుచేశారు. ఎత్తెక్కినదీపాలు వెట్టిచాడు. పంకాలు లేకపోయిందో బాధ నిన్ను వాగా కనపడింది అంటుంది నిండిపోయేసరికి అతని అల్లాడిపోయాడు. అయితేనేమి, ఆ కీర్తివాసకాస్త్రి గారు అప్పుడు పుటకులన్నకలూ కర్మస్తుంటే ఏలాగు వెళ్తాడు. ఎంత ఉత్సాహము వోయ్యున్నాడు. రామమోహను మందముగూడ ఆ ప్రక్కనే మారుస్తారు. అవకాలంగానే వున్నది. పీరివన్నది దైవబలం ముఖ్యమైనది. తరువాత పితాపురము రాజాగారి బయలు రెండవది. అంగలం అంతకు మై. పనిచేసేవారంతా వదలుచూడు. పట్టుదలకలవాడు. పదిహందేయేనా పదితేలంది కట్టుగా పొలుకుతున్నాడు. ఇతరకు మారుముల నున్నప్పటికీ ఇంతకునే కాదు. ఇప్పుడు నడిచిది కొచ్చారు. నమ్మకంగా పనిచేస్తారు. పట్టువల లేకుండామాత్రే పీరిని నేయినోళ్ల పొగడగిడి. పీరిమతం విశ్వమతం. పీరికర్మ ప్రార్థన. అది అన్ని మతాలవారికి వనికొస్తుంది. పీ రామద్వాంధవులు. అందరిని ఆడరిస్తారు. చేసేదంతా సంఘసేన. పెద్దల సహాయమే పెద్దబాటుగా కనపడుతోంది. తుడుము మొదలు దేవతార్చన వాక అన్నిటికీ ఆ మహారాజునే అడగడం మంటే ఏలాగు. కానీ కలంగడే నాపాలికలమి సంజీవించి కలిమిలేము ఈ లేక కలుగు వాగ్విద్యమట వుండనే వున్నది. నమ్మించాల్సిన నారాయణుడేతోడు. జరుగుతుంది. జరుగుతుంది. సత్కార్యం జరిగి తీరుతుంది.

చెప్పాలి ఒకమాట. చెప్పాలి రాంధ్ర సంఘంవెయ్యది పీరి పని చెప్పితరంగాకుండాజింది. అరంభ శూరత్వం అది పిందు కోరారు. అన్ని కాఖలు ఏర్పరచారు. అంతా పెద్ద పెద్దలు అనుకుంటారు. అంతే కార్యభారం వహించాడు. అఖిలాంధ్ర సేన కార్యభిచారు. సంకల్పం. మహత్సంకల్పం ఉన్నాడు. దీక్షగలవారు. దేరికే కాలయాపనం మాత్రం జరుగలేదని కొంచెం చింతిగావుంది. పని భాగా ప్రార్థనంభంగా లేదని వలపు రసకొంటున్నాడు. అవుతుంది. అవుతుంది. అవకపోతే, ఇక ఆలశ్యంవుండే. అరంభం అయితే అగడల వుండదు. అన్ని కాఖలు అంగళంగా పనిచేస్తాయి.

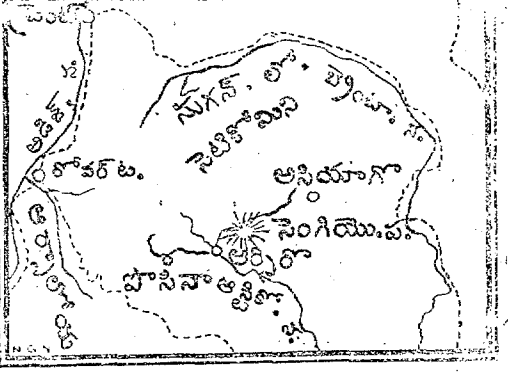
వెర్దును రంగము.

వరాను రంగము

పాతిను, జూలై 11.—ఈమధ్యాహ్న మిట్లు ప్రకటించబడినది. సోమునదిడిప్రక్కను విశేషములేదు. సోమునదికి దక్షిణమున జూలై 9వ తేదీనుండి ఇప్పటికే అటు 1800 మంది ఖైదీలను పట్టుకొంటిమి మ్యానునదికి ఎడమభాగమున ఖైదీయందును లేక బాయికి గూర్పును శత్రువులు శత్రువు వ్వ వాను కుంపింది లేకనాయి అవని, పూమును తూర్పుభాగమున పగిలే శిం చిరి కాని వారిని మేము కంటిచే తిటిమి కనిపియి. ఇతర స్థానములందు మన అగ్నివర్ష మున శత్రువుల పగిలున్నయలన్నియు విఫలము లైవని. 200 మిట్లు పొడవుగల సేనాముఖముల రెయిలకు ప్రాంతమున క్రథకు పంక్తియందు శత్రువులు చొచ్చిరి.

ఇటలీ రంగము.

అంగ రంగము

అండను జూలై 11:—అంగ సేనాధిపతి యీ మధ్యాహ్న మిట్లు ప్రకటించెను. మన పదాధిపతి కాంటెల్వేను ముట్టడించి స్వాధీనము చేసిరి. శత్రువులు మఱు దానిని సంహరింప జూచిరి కాని వారి కృత్యములన్నియు విఫలము లైవని. తూర్పున మేమెట్లు అడవియందు శత్రుకందకములవై అగ్నివర్షమును కురిపించితిమి ఒక మాదిట్టము, రి పెద్ద ఫిరంగమును శత్రువులకు హామెయిచ్చుచున్నది. బ్రోన్స్ అడవియందు తీవ్రమును యుద్ధము జరిగినందున కాంటెల్వేనునంద మేము 189 మంది ఖైదీలను పట్టుకొంటిమి. వారియందొక వలూపు అధిపతిని పట్టుకొంటిమి. అగ్రా ముతులయ ఇప్పుడు మా స్వాధీనమునందున్నది.

మనవిమాన వర్షము.

మన విమానమొకటి శత్రువిమానములచే కాల్చివేయబడినది. మఱి మూడు విమానములు తిరిగిరాతేను.

రూటగు రిపోర్టు కాన్వస్థానమునుండి ఇట్లు వాగ్విమున్నాడు. —నిన్నటిదినము బ్రిటిషువారికి గలిగిన విజయములు కడుముఖ్యమైనవి. కాంటెల్వేను ముట్టడియించు అప్రతిమాన ధైర్యసాహసములు ప్రకటితములైనవి. మన పదాధిపతి వర్తనము మేమెట్లు అడవియందు ముందుకు వచ్చినది. అచ్చట మనస్థానము బలవంతముగనే యున్నది.

చెప్పాలి కావనకథ ఎక్కికలయినాయి. పాపం కేకక పిళ్లగాను సర్దిచాతేను. ఎందుకంటే ఎవరు చెప్పకలదు. ఎల్లకాలం ఇయినా అనోలేక ఏ కారణంచేతనో ఎన్నుకోవలసిన వారెన్నోలేదు. అంతుకు కొన్ని పత్రిక లాగినిం చాయి కొన్ని పాపం ఉండవలసినవారని మాత్రం చెప్పి పూసున్నాయి. పీరు అరవలు. నివాసం అంధకారం. అంధ్రోగ్యము అంటే ఆక్షేపణ అంతగా లేదు గాని అంధ్రగావ్రం అంటేమాత్రం అంగికారంలేదు. కాని కావనకథ చంద కావనము గానుండిమాట నిశ్చయం. కానీండి ముందు నందత్వకానికి ముందు గానూడడు. అమం చెర్ల కృష్ణరావు గారు పోలకం జమీందారుగాడు మోచెర్ల రామచంద్రాపు గారు పీరుముగ్గురు మల్లి వచ్చాడు. ఆతెల్ల నూర్వనారాయణ రావు గారు అడవంగా వచ్చారు. పీరు రావడం శుభమావకమునే చింటున్నాము. ఇఖ చూడవలసి వుంది. పీరిపేర నిఖ్యతిగా చింటూనే వున్నాము.

నియోగి మహాజన సభ.

అయ్యో, నియోగి మహా జనసభ వైదికులను నిరసించుటగాని శ్వేషించుటగాని స్థాపించబడలేదనియు నియోగి కాఖాభివృద్ధి కొరకును నియోగిబాహర విద్యాభివృద్ధికొరకును పాటుపడుచు నియోగులలో నైతికశక్తియు కార్మికశక్తియును పురికొల్పియు తద్వారా ఆంధ్రదేశభివృద్ధియును తోడుపడుననుద్దేశముతోనే స్థాపించబడినదియు చాలవర్తించుచున్నదిగాడు వాయువున్నాడు. ఇది నిజమేయైనయెడల శంకోవ మే కాని నియోగివైదిక సమ్మేళనమును గూర్చి యెవరో ప్రాసెస్ దానిని చూపించుచు వైదికుల నియోగుల నేమేమో నిరసించుచుండుట నిజమే యనియు వైదికులను కోటికర్తకర్మ కాస్త్రి గారు అనుకులని దూషించుచుండుటయు బహిరంగ రహస్యమేయనియు మొదలగు సంగతులతో నియోగి వైదిక సమ్మేళనము పొసగ నేరదనియు అది యెప్పటికిని నసంభవమే యనియు తీవ్రమున్నయి వర్తించుచు మోక్షవాదము కలుగోవాల రావు గారు తమ యనుభవమును గట్టిగా చాటుచున్నాడు.

నేనుగోపాల రావుగారి వాక్యము నిక్కమేని కోటికర్తకర్మ కాస్త్రి గారిట్టి శ్వేషభావము వైదికులయెడ నేర్పడియుండుట మిక్కిలి విచిత్రకరము. శర్మకాస్త్రి గారు నియోగి కాఖాభివృద్ధికి సర్వ విధముల యత్నించెదరు గాక. వ్యత్యాఖలో వైదిక కాఖాశ్వేషమును పుట్టించియు వెండియు వ్యసంఘమునకు కీ దోషింప వుండు గాక!

సామాన్యముగా నియోగులనుజూచిన వైదికులును, వైదికులను జూచిన నియోగులను నేరగించుకొనుచు : న్యాయము దూషించుకొనుచున్నామను శ్వేషించుకొనుచున్నామను శంకలు లేకపోలేదు. కాని కోటికర్తకర్మ కాస్త్రి గారు రట్టికారిలో జేరదగదు. చారందటి కంటివారు కాదు. వారువండితాగ్రజ్యులు విశేషించి వారొక సంఘమునకు నాయకులై కాన్వభారమును భరించి దీక్షతో పనిచేయుచున్నారు. నాయకులగు వారికి న్యత్యాఖములు మాత్రమేగాక సర్వ సంఘము నందుకు దప్పి యుండవలయును. మృదనుము విశాలముకావలయును. ఉన్నతాదర్శములును ఉన్న ప్రోద్దేశములును సర్వసమభావమును సుండవలసినవి. ఈ లక్షణములు లేని నాయకులు నాయకులు నానేరరు. అట్టి వారి నాయకత్వము క్రిందనున్న సంఘమున్నటికి గాక నావుటయే గాక తాచుచేసి నాటిసంఘములను చెడదీయి సాయభవనములకు నందియును లేదు. కావున కోటికర్తకర్మ కాస్త్రి గారు వైదికశ్వేషమును మాని సమభావమునూని నియోగివైదికసమ్మేళనమున తోడ్పడి మడుగునన్త్రయమును మసిపోకినట్లు తమకీర్తికి సోకిన యూకళంకమును బాపుకొని ఆంధ్రదేశభివృద్ధికు లయ్యెదరు గాక.

దేనుగోపాలరావు గారుకు నియోగిమహాజనసభాభివృద్ధికి పాటుపడుచుంట్టులలోనొకరు గాని వాడును నియోగివైదిక సమ్మేళనమునకును గుఱుకు ఫలములను దూరదృష్టి యొందించి గ్రహించి తమయభిప్రాయమును మాయ్యకొని యేకసంఘ కాఖలైన యీ నియోగివైదిక కాఖలను గుఱుకు కాదుకుత్తుల శ్రమంపడి ఆంధ్రదేశముల కృతజ్ఞతను భగవత్ప్రసాదమును పాతులయ్యెదరు గాక యని కోరుచున్నాను.

హితవాది.

రంగూను, రైలుగట్టు తెగుట
రంగూను, జూలై 11:— థ్యాగవైద్యులు యని ప్రేషనులకు ఉధ్యమ రైలుగట్టు మరల జరుగబడింది. బండు సరాసరిగ పోవుచున్నది.

శ్రీ వైవమహాసభ.
శ్రీకటక.
సంస్కృతపూజాభావల సభ్యసంఘటిగాని శేషావ్యయము భేషునట్టిగాని వైవ వ్యామృణ బీదబాహు. వైవ మహాసభవలన దృవ్యసహాయము గోరునెడల తమనీతిగతులను తెలుపుకొనుచు సభవలం ముద్రింపబడి సభికులకు బంపబడి యుండు సమూహా పృకారము దరఖాస్తులను వాగ్వి యీ జూలై నెలాఖరులోగా చేపలాచున మాలో నెవరి కదికైనను పంపుకొనవచ్చును.
కొంపల్లి కోటిలింగం, గుంటూరు.
కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు, చెన్నపట్టణము.
కార్యదర్శకులు.
శింగ రాజు మెకటను బృహద్రావు, బెజవాడ.
కోకాభివతి.

THE GREAT WAR.

Sir Pratap on India's Unswerving Loyalty.

THE "DEUTSCHLAND'S FEAT": NO NOVELTY IN IT.

Operations in East Africa: Portuguese Successes Over Germans.

DEATH OF A BRITISH GENERAL: HIS LAST CHEERING WORDS.

[Reuter's Agency.]

Great Britain.

The Loyalty of Indians. Sir Pertab Singh Interviewed.

LONDON, July 11. Interviewed by the "New York Sun" Sir Pertab Singh said that he hoped soon to charge the Germans at the head of his Lancers, and die for the King Emperor whom Indian Chiefs regarded as a second God. They would serve him even in the ranks if necessary, and would also send their sons. The interviewer remarked that Sir Pertab's sons were very young to fight. Sir Pertab retorted: "The Prince of Wales is fighting. He is not so very much older." Sir Pertab indignantly denied stories of sedition in India. Only low caste irresponsible persons preached sedition. Under the India Government the Chiefs were secure, prosperous, and loyal, and there was no danger of trouble in India.

Indian Tea. The Excess Profits Duty.

LONDON, July 11. Presiding at the annual meeting of the Indian Tea Association, Mr. James Warren announced that he was acting in conjunction with the Ceylon Association in negotiations with the Imperial Government regarding the excess profits duty. He had urged that the industry was entitled to increase its statutory percentage owing to the long period that it had to wait before profits had been made and to the many risks of tropical agriculture. He argued that individual companies should be allowed to apply for special relief to a board of referees, the board using its discretion when extraordinary circumstances were shown. Mr. James Steel was elected Chairman, and Mr. G. Kingsley vice-Chairman.

Mr. Edwin Montagu.

LONDON, July 11. Mr. Edwin Montagu has been appointed Permanent Member of the War Committee.

France.

Further French Captures.

LONDON, July 11. PARIS.—A Communique says: South of Somme we progressed in the region Biaches and Barleux, carrying a small fort and capturing a hundred prisoners. A brilliant attack south of Biaches resulted in the capture of a strongly held hill dominating the river and the Maissonette farm situated on the summit. Violent enemy bombardment took place north of Verdun in the regions of Froide Terre, Fleury and Fumin Wood. The French vigorously replied.

Great Aviation Activity.

There was great aviation activity on the Somme. French aeroplanes attacked numerous German machines, four of which were brought down in enemy lines. A French squadron bombed the stations at Ham and Polancourt.

Fighting in Trones Wood. British Gain Ground.

LONDON, July 11. General Sir Douglas Haig reports:—In the afternoon, after a sixth desperate attack, the Germans succeeded in entering the Trones wood at the expense of very heavy casualties. Fighting in the wood continues. Further west we gained a lodgment in the Mametz wood, where the enemy's defence had hitherto resisted our efforts. We also gained ground east of Ovillers and La Boisselle.

Successful Work of Aviators.

Our aviators yesterday carried out several successful bombing attacks against various detaining centres, ammunition depots and aerodromes. Numerous aerial combats occurred in which several enemy machines were driven down and damaged.

The First General Advance.

LAHORE, July 11. LONDON, July 10th.—Reuter's Paris correspondent points out that last week was the first occasion on which the British, French, Russians and the Italians all advanced. ("C. and M. Gazette.")

According to the narratives of wounded soldiers, General Prowse was cheering the men on when a big shell dropped near by and General Prowse fell. Several rushed to his assistance. Although dying, he cheered the men on. His last words were to keep up the name of the "Stonewall Brigade."

Reuter's special correspondent in France describes the experiences of a battalion of the East Surrey Regiment. One of the battalions was selected to start an attack on the 1st instant. Each platoon was supplied with a football and the Commander kicked off. The officers and men dropped rapidly, but dribbling continued, and two balls were actually kicked into the

German trenches when bayonets got to work. The balls were recovered, and will be preserved as trophies at the Depot. One footballer slew 17 Germans. Another handed his rifle to a comrade and polished off a Boche with his fists. He explained:—"The bloke was too old to shoot and too thin to bayonet." The East Surreys captured a machine gun, which they promptly turned on the Germans, devastating an ammunition column.

A semi-official statement lays stress on the great tactical importance of the capture of Hill 37, south-east of Biaches. It places the French in possession of the last hill before the River Somme. It is less than a mile, from the Peronne Chaulnes line, and dominates the Somme Valley. Moreover, it enables the French to see everything that happens at Peronne.

Russia.

Fighting on Stokhod Continues.

LONDON, July 11. PETROGRAD.—The communique states that fighting on Stokhod continues. The Russians northwest of Kimpolung have repulsed large enemy forces. The Russians are pressing on in Caucasus. A telegram from Copenhagen states that the Russians in the Baltic have captured the German steamers Lissabon, and Worms of 5,000 and 9,000 tons respectively.

Continued Russian Progress.

LONDON, July 11. PETROGRAD.—A communique announces continued Russian progress on the Stokhod despite frantic efforts of the enemy to regain a footing on the left bank. A battle is raging at Svionikl. The enemy offensive southwest of Lake Sventen was driven back to the trenches.

Fate of Pinsk.

Germans Apprehensive.

LONDON, July 11. The Germans are apparently apprehensive of the fate of Pinsk and have issued a denial of what they describe as a Russian official report of its capture. No such report has been received hitherto.

Italy.

Austrian Troops on Their Way to Eastern Front.

Recalled to Trentino.

LONDON, July 12. ROME.—The Communique reports that in consequence of Italian pressure in Trentino the Austrians have been obliged to recall troops already on their way to the eastern front.

Heavy Enemy Attacks.

Driven Back with Heavy Losses.

LONDON, July 11. An Italian official Statement says:—Heavy enemy attacks northwest of Gorizia have been driven back with heavy losses.

Greece.

Cannonade in Kallindir Region. Monastir Camps Bombed.

LAHORE, July 11. LONDON, July 10th.—Reuter's Salonika correspondent reports an intense cannonade in the Kallindir region. French aeroplanes bombed Monastir camps near Petretch and Fort Rupel.

Holland.

Export of Textiles.

Britain Negotiating for Restriction.

LONDON, July 11. AMSTERDAM.—Britain is negotiating with the Dutch Oversea Trust for restriction of export of textiles.

Germany.

THE "DEUTSCHLAND".

No Novelty in Feat

LONDON, July 11. An Admiralty official interviewed with regard to the "Deutschland" pointed out that its feat was nothing new since ten British submarines built in Canada crossed the Atlantic last summer. It was known that the "Deutschland" was merely an ordinary submarine with its fighting equipment removed. The idea of submarine traders was ridiculous. The fact that Germany had to crawl under the sea was the finest demonstration of the efficiency of the blockade.

TELEGRAMS.

Letter from Kaiser to President. Submarine Captain's Denial.

LONDON, July 11. NEW YORK.—The Captain of the "Deutschland" denies that he had a message for President Wilson from the Kaiser.

Africa.

Portuguese Operations.

BOMBAY, July 11. There has been further fighting between the Portuguese and the Germans in East Africa. It appears from a note issued by the Portuguese Minister for the Colonies that after having occupied Kaiuga and driven away the Germans from there, the Portuguese expeditionary force compelled the enemy to retreat precipitately beyond the Rovuma. The Portuguese then repelled with great valour various attacks which the enemy subsequently made on the Portuguese positions on the frontier and inflicted on him considerable losses. The Portuguese next carried out without delay the necessary reconnaissances preparatory to fresh offensive operations, and, in the face of a violent fire from the enemy's machine guns, occupied some of the islands situated midway between the two banks of the river.

The War in East Africa.

Tanga Occupied.

LONDON, July 11. General Smuts reports that Tanga was occupied on the 7th instant. The enemy made slight resistance and evacuated the town after destroying the waterworks.

United States.

Industrial Alliance of European Powers. America's Claims and Attitude.

LONDON, July 11. WASHINGTON.—Mr. Stone, President of Foreign Relations Committee of the Senate, referring to the resolutions of the Paris Conference declared that unless America were considered by European nations in any industrial alliance it might be necessary to adopt a definite defensive policy.

INDIAN TELEGRAMS.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Calcutta.

The Calcutta Turf Club Case. Further Hearing.

CALCUTTA, July 11. At the High Court this afternoon, before Mr. Justice Chaudhuri, the hearing of the suit brought by Nagendranath Dey against the Stewards and Secretary of the Turf Club was resumed. In this case the plaintiff, who had been warned of the Turf, sued the defendants for a declaration that he was entitled to enter and use the Calcutta Race Course, for an injunction restraining the defendants from preventing him from entering the race course, and for damages.

Mr. Charles Davis Stewart, one of the Stewards of the Turf Club, further cross-examined by Mr. Buckland for the plaintiff, said that he remembered Bohemia winning at 2 to 1. He could say that she ran again twice after that. In the January Plate and in the Elgin Plate she started at 3 to 2. There was no enquiry after that. Witness heard in conversation that the plaintiff had information about Bohemia, Mr. Bates did not suggest that the plaintiff had secret information. One could see the nature of the work of a horse and judge for oneself. So long as one did not bribe anybody to give any information, there was nothing wrong in that. Witness did not hear at that conversation that the plaintiff had secret information improperly obtained. Witness did not remember any enquiry as regards Bohemia's running.

Continuing Mr. Stewart said:—"I don't know whether the Racing Calendar is sent outside India. It is sent to Australia and is sold without restriction. I still say that the plaintiff bribed Badbu, the riding boy, with a bicycle in March in order to obtain information about Scott's horses. That was what we enquired about and that was the charge, and the notice of the warning off was in respect of that charge. The plaintiff was also charged with having a jockey at his house and bribing him for information. Before the plaintiff was sent for, the Turf Club had Hutchison's statement and Scott's complaint before them. I have not heard any other complaint against the plaintiff. Witness then stated that when the plaintiff appeared at the enquiry he admitted that the riding boy had been to his house, and that the bicycle had changed hands. At first he said that he never had any riding boy at his house and that he had never got any information from the riding boys. He was not warned off on Scott's report. Only the Stewards decided on the examination of the plaintiff. They had no positive evidence before them.

Witness was then briefly re-examined, after which the Court rose for the day.

Alleged Murder of Uncle by Nephew.

CALCUTTA, July 11. A case of murder under tragic circumstances is reported from Mamunda Amshom near Badagara, Malabar, the victim being one Choyanha Kurup the Kuranavan (eldest member) of a wealthy Narunekkathayam family known as Pathayat who is alleged to have been murdered with a chopper by his nephew Kurup as the result of a dispute over the possession of some family properties. The latter it is alleged after murdering his uncle attempted to commit suicide by stabbing himself. He died at the Badagara dispensary where he was removed by the police the next day.

TELEGRAMS.

The Interned Arrivals From South Africa.
Mr. Norton's Application.

CALCUTTA, July 11.

At the High Court, to-day, before Mr. Justice Chaudhuri. Mr. Norton renewed his application on behalf of K. P. Patel and four other inhabitants on Surat, who had been interned here under Ordinances 3 and 5, of 1914, for their release. Sir. S. P. Sinha opposed the application. The applicants used to carry on business in South Africa. On their arrival here their persons were searched and some sovereigns and nuggets of gold were found. They were then arrested and interned in the Alipore Jail. No warrant was produced, nor any order shown to them.

Mr. Norton submitted that Ordinances 3 and 5 were not now legally in force, as there could not be any ordinance for a longer period than six months. Mr. Norton's next point was that the Governor-General-in-Council had no power to make any ordinance to provide any legislation which was in conflict with Section 22 of the India Council Act. No local authority in India could tamper with the allegiance of a subject or the sovereignty of the Crown. Counsel then said that under Ordinance 5 there must be a distinct statement of the acts of the persons convicted which were prejudicial to the State. It was a very grave thing dealing with the liberty of subjects, and they had no right to give the go-by to the words of the Act. In this case no definite purpose was alleged.

Sir S. P. Sinha for the Crown, in reply, said that there were good laws and bad laws, and their Lordships had to deal with both and administer them equally. It was not for Judges to consider the policy of the law, and it was idle for counsel to discuss any such policy in any court of justice. Regarding the life of the ordinances, Counsel said that Mr. Norton had made a curious misrepresentation of Section 23. These ordinances would have expired in six months but for Act 1 of 1915. Those ordinances had been made enactments of the Legislative Council of India and they must be in the Statute book. As regards the question of their authority to suspend the Habeas Corpus Act, Counsel said that it had been settled by a long course of decisions that legislation of this kind was perfectly within the competence of the Indian Legislature. As regards insufficiency of return Mr. Sinha said that Ordinances 3 and 5 of 1914 were a sort of schedule to Act 1 of 1915. That Act had been followed in detail. When that had been done the Court had no power to interfere. His Lordship reserved judgment.

United Provinces.

Charges of Corruption Against A Sub-Judge.
Enquiry by Commissioners.

ALLAHABAD, July 11.

The enquiry into the alleged charges of corruption against Mr. B. Gokul Prasad, late Subordinate Judge of Allahabad, commenced to-day, in the Mayo Hall, before Messrs. Muhammed Ali and Ireland, Commissioners appointed by the Government. Mr. Ross Alston leads the prosecution and Mr. George Jackson of Lucknow defends.

Mr. Alston opened the enquiry by giving a brief sketch of the various charges against the Sub-Judge. The first charge was in connection with the suit of Mussamat Mandar vs. Bhagwandas, in which the Sub-Judge was charged with, on or about 17th September 1914, accepting a bribe of Rs. 100 from the plaintiff's brother, Mahadeo Prasad, as a motive for giving a decree in favour of the plaintiff.

Mahadeo Prasad, examined by Mr. Alston, said that the day before the case a man came to him and asked the witness to accompany him to the Sub Judge's house. The man said that thirst for blood would not be quenched with water, and if the witness gave pazarana the case would be settled. He said that Rs. 100 would do. After putting the money together the witness went with the man to a house on the City Road, where the witness saw the Sub-Judge, who said that Rs. 100 was too little for so big a case and demanded Rs. 200. Eventually he agreed to take Rs. 100, which was paid to the man in the presence of the Judge. The next day the case was heard and a few days after it was decided against the witness's sister. The witness went to the house of the Sub-Judge to complain but was threatened with the Police and told to go away.

The enquiry is proceeding.

Bombay.

The Bombay Military Stores Theft Case.

BOMBAY, July 11.

In connection with the recent thefts of military stores from the docks, the further hearing of the first of the series of eight cases, i. e., the one in which John Smith, Sergeants Earles and Guest and Ignatius Furtado stand charged with theft in respect of property valued at Rs. 1,870 was resumed before the chief Presidency Magistrate to-day. Before the hearing was proceeded with Mr. Payne, Solicitor, appearing on behalf of Mr. Frederic Gainsford, ex-secretary of the Calcutta Corporation and ex-partner of the "Advocate of India Press," asked for permission to file an affidavit on behalf of his client. The affidavit stated that the reports of the case in the press contained certain statements made by a witness introducing Mr. Gainsford's name and that of his son as negotiators for that sale of property alleged to have been stolen in this case. The statements were absolutely untrue and were highly injurious to Mr. Gainsford and his son. He therefore, prayed that the Court would permit him either to offer himself as witness or would itself examine him for the purpose of enabling him to declare the truth with regard to the allegations. The Magistrate observed that he could not regulate proceedings at the instance of witnesses, and eventually, passed an order to the effect that the application be placed on record. His worship also added that at that stage he could not make any order as to whether Mr. Gainsford would be examined as witness.

Bombay Share Market.

BOMBAY, July 11.

Bull covering for profits caused rates slightly to decline. Centrals declined to Rs. 2,285 and Crescents to Rs. 127½. Currimbhoy's touched Rs. 258½ but closed at Rs. 225. Davids were steady at Rs. 47½. Fazulbhoy's touched Rs. 506½, but closed at Rs. 503½. Indore

Malwas declined to Rs. 320. Indian bleaching was firm at Rs. 167½ and Madhowjis at Rs. 1,470. Standards touched Rs. 1,320, declined to Rs. 1,302½, but closed at Rs. 1,310 and Swadeshis to Rs. 1,760 Bank shares were unchanged. In miscellaneous shares Bombay Burmahs were steady at Rs. 920. Tata Mills were steady at Rs. 405. Tata Iron and Steel ordinary were weak at Rs. 173½ and deferred firm at Rs. 755 Tramways were firm at Rs. 275 3½ per cent Government paper declined to Rs. 77¼ and small pieces at Rs. 78 for buyers.

Burma.

PARIS IN PRAYER & PENANCE.

London Still Frivolous.

A Roman Catholic Father's Letter.

RANGOON, July 11.

The Rev. Father Peal, who is so well known in Rangoon, writes from Darjeeling that among other things he has asked for a copy of war jottings to be sent to Rangoon as they will give some of his impressions of La Belle France. Father Peal says that war is spiritualising France. He wished that England would benefit too but she remains cold. As a non-catholic officer remarked to him London is frivolous Paris is earnest. Father Peal adds:—Paris is now a city of prayer and penance. The Medical Board had passed him as fit for duty, but not for Mesopotamia. His future work would be at the base or on the hospitalship. He hoped to see France again if submarines were kind and after the war to visit Burma again.

Burma Communications.

Important Decisions.

RANGOON, July 11.

Burma Communications Sub-Committee has had before it several matters under consideration and have resolved to carry out a number of recommendations with regard to waterways. They decided to spend sixteen lakhs of rupees on widening and deepening of Einme, Padok, Palu and Wakema creeks. All these works will take four to five years.

The list of projected railways may be expected to be constructed in near future by the Burma Railways Co., the total length being 322 miles and in a period of ten years the work is to be carried out.

The Death of Sepoy Krishna Nair.

RANGOON, July 11.

As a result of the recent inquest held by the Cantonment Magistrate of Rangoon into the death of Sepoy Krishna Nair of the 79th Carnatic Infantry, the General Officer Commanding has directed the prosecution on a charge of culpable homicide not amounting to murder or the alternate charge of voluntarily causing grievous hurt to Krishna Nair on the 24th June, at the regimental hospital—of sepoys Mangapati Naidu and Boomiah Naidu of the same regiment.

Punjab,

Lyallpur Bribery Case.

Maulvi Barkat Ali Acquitted.

LAHORE, July 11.

Sir Donald Johnstone, Chief Judge and Mr. Justice Broadway to-day pronounced orders in what is known as the Lyallpur bribery appeals in which Maulvi Barkat Ali, late Sub-Judge of Lyallpur was convicted by Mr. Strickland, Special Magistrate, Lyallpur, on two charges under Section 161, Indian Penal Code for having received illegal gratification and sentenced to two years imprisonment on each count besides fine, the sentences running concurrently. Their Lordships acquitted the appellant on the first count in which he was alleged to have decided a point of limitation in favour of one Ganga Saha on receiving a bribe of Rs. 150 from his agent Bhoopalal. The second case in which the appellant was charged with having ordered the arrest of the defender before judgment on receipt of a bribe of Rs. 250 from one Devidatta, was however dismissed by Their Lordships.

South India.

Electric Lighting in British & Native Cochin.

CALCUTTA, July 11.

It is understood that a limited company with a capital of one and a half lakhs of rupees is being formed to introduce electric lighting in both British and Native Cochin. An attempt will first be made to light the main road from Ernakulam to Tripunitturai with electric light which will subsequently be introduced in Muttancherry, Pallunthuy and other places in British and Native Cochin. The enterprise is the first of its kind on the West Coast.

THE NIZAM'S ACCESSION.

Hyderabad Celebrations.

SECUNDERABAD June 11.

Celebration of the accession to the Masnad of His Highness the Nizam, G. C. S. I., was marked by an imposing parade of regular troops of the Imperial Service Cavalry, Golconda Brigade and Jamieeth Nizam Mahboob on the Golconda Parade ground on the morning of Sunday last. A Royal salute and feu de joie were fired.

SIR ALI IMAM.

Goes to Hyderabad to Argue a Case.

HYDERABAD, July 11.

Sir Ali Imam arrives here on the morning of the 15th instant to appear before the Judicial committee at Hyderabad in an important case.

The "Bengalee."

"If Mrs. Besant has really acted in a manner, alleged it ought not to be difficult for the Government to specify her acts and effectively silence public criticism. Similarly if the Government has evidence before it to show that she intends acting in a manner prejudicial to public safety it has nothing to lose, everything to gain by taking the public into its confidence. Great as is the regard in which Mrs. Besant is held the people's regard for their own safety and that of the Government which gives them protection is immensely greater, and if

the Government of Bombay could really show that Mrs. Besant was a dangerous person we are perfectly certain that however painful the revelation might be to them, the people would not say a word against Government action. The paper adds that in the absence of convincing evidence to the contrary there will, we are convinced, be very general feeling that the order issued by the Bombay Government against Mrs. Besant is even a greater blunder than the action of Madras Government against Mrs. Besant under the Press Act.

The Tribune.

Says:—If her Home Rule propaganda which is strictly within legal bounds is considered dangerous, we should have been glad to have a candid statement to that effect. If otherwise, we are at a loss to guess what else it could be. In any case we consider that the order is drastic, and is evidently based on information which is supplied by the secret agents of the Government. Doubtless Mrs. Besant will do nothing to embarrass the Government though their action against her is injurious to her and is probably based on a misconception of her real objects and activities. All Indians will sympathise deeply with Mrs. Besant whose activities they know are lawful and whose loyalty is undoubted.

BRIEF TELEGRAM.

Last night the steamer "Malta" with homeward mails of the 2nd instant arrived Aden and the steamer "Nagoya" with the Homeward mails sailed from Bombay.

Latest Telegrams.

A Persian Railway Scheme.

Further Development Under Ahoyance.

LONDON, July 11.

In the House of Commons Lord Robert Cecil stated that the military situation in southwest Persia prevented for the present any further developments of the Mohammerah-Khoramabad railway scheme. When the local situation improved further steps would be taken in consultation with the Government of India.

LONDON, July 11.

General Haig this afternoon reports:—Our infantry has retaken Contalmaison by assault, and a strong German counter-attack was repulsed with heavy loss. We stormed further east several lines of trenches in Mametz Wood the greater part of which is now in our possession. We have captured here a heavy howitzer and three field guns. Heavy fighting continues in Trones Wood. We took 189 unrounded prisoners including the battalion commander at Contalmaison. The whole of the village is now in our hands. We took 296 unwounded prisoners in Mametz Wood. One of our aeroplanes has been shot down by a direct hit from an anti-aircraft gun and three other machine have not returned.

Reuter's Representative at headquarters wires: Yesterday's British successes were most important. Storming of Contalmaison was performed with great gallantry. Our infantry has pushed steadily through Mametz Wood where it is understood our position is most satisfactory.

PARIS.—This afternoon's communique says:—On both sides of Somme since July 9th we have taken 13000 prisoners. On the left of the Meuse after an intense bombardment Germans attacked from Fleury to the east of Lechenois and gained a footing in Lechenois Wood and east of Fumin but were immediately ejected. Our barrage and machine-gun fire elsewhere broke attacks. In Lorraine the enemy penetrated the first line elements east of Reillon on a front of 200 metres.

Large Quantities of Revolvers Missing.

CALCUTTA, July 12.

The local Police authorities, writes the "Englishman", are enquiring into the disappearance of another rather large quantity of revolvers. A consignment consisting of two cases of revolvers each containing forty was shipped from New York to the address of a local firm by the Steamer "Castlemoor" which arrived at Kidderpore Dock last week. When the consignment was removed to be appraised, it was discovered that one case was empty. It is not yet known whether the theft was committed on board the "Castlemoor" or at Kidderpore docks. The Port Police are making a vigorous enquiry into the matter.

Limit on Mrs. Besant's Activities.

The "Englishman's" Comment.

CALCUTTA, July 11.

Referring to the Bombay Government order prohibiting Mrs. Besant from entering or residing in that Presidency the "Englishman" says that no one can have followed her recent activities without feeling that the tone and substance of her speeches and articles might do a great deal of harm and the patience of the Government is being exhausted and the recent orders of the Madras and Bombay Governments show that the provinces that have suffered her most are beginning to realise that a limit must be placed on her activities.

The "Bengalee".

The "Bengalee" says:—The Mrs. Besant's writing are calculated to arouse patriotic enthusiasm but we fail to see how they are at all a menace to public safety. We cannot help thinking that the Government is pursuing a very unwise policy in regard to Mrs. Besant.

The order will cause a halo round her name and fame and defeat the very object which the Government may have in view.

The "Amrita Bazaar Patrika".

Says that the order will fall like a thunderbolt on the people of India. No one could dream that any Government would go to the length the Bombay Government has done. When security was taken from her there was something like a consternation in India but this time the whole country will be stunned.

వాతావరణ శాస్త్రము

పశురంగములు

గాళ్లు, సోలుపులకు వంతు.

పశువులకు నోటిగాలి, సోలుపులు తగిలిన లక్షణములు కన్పడిన వెంటనే, 10 గుంటల వంతుగా నెను (మావులనూ నె) ఇయ్యవలయును. నూనె ఇయ్యవలసిన కాలమునేగాని నోటి కేమియు బాధచేయదు. నోటికికూడ తగిలిన యెడల తుమ్మ ఆకు పక్కాదీసి నేతితోకలిపి నోటికి రాదులయును. నోటిగాలి తగిలివచ్చుచు చూడలు మేతయేమియు తినబలవు. తుమ్మ పువసగా నేతితోకలిపి నోటికిరావలయుడల మూడు నాలుగు గోజులకు నడుమ మేతతిరుగు కారంభించును. తుమ్మ గాయలు యెడదెట్టి గింజలు తీసివార జేసి పొడుము గొట్టి నీళ్లు పోయినతో కలిపి నూరి కాల్చి తుమ్మ పట్టించిన యెడల పుండ్లు మానిపోవును. కాలిమీద పుండును పశువు నాకు చుండిన యెడల, నాకుటకు పీలుతేనెడ, పుండుమీద గోనె గుడ్డను చుట్టి పెట్టవలయును. పశువు పుండును నాకుచు తచ్చిన యెడల అది చూడుట కనకాలేదు. నీరులి పొయ్యిక్రిమి సంహారము చేయును. తుమ్మ గాయల పొడుము పుండును మాన్పును. కాటుకవలె మిల్లిగలు, పెచ్చు పెచ్చు కాలినట్టియు, బూడిదయందు పశువులను ఎడించులెను. కకతేళ్ల పుండును నాకిన యెడల, అందు కట్టుకొని వచ్చినపుడు నూకలవంటి పొమ్మ తేర్చును. ఇనుపకణుకలకు కాల్చి పొమ్మలమీదపెట్టి, పెచ్చుపెచ్చు మైలకుత్తెలు పోడి చల్లవలెను. దానిమీద తింతపండుజేసి కట్టుకట్టవలయును. పశువులకుసోలుపులు నోటి గాలి తగిలినప్పుడు త్వరగా జీర్ణముచు మేతజేయవలయును. నేడి చేయూ మేత పెట్టకూడదు. రోగము తుడుగువరకు నిట్టేనలక చేయు మేత పెట్టుచుండవలయును.

లేగదూడలబుట్టులు

ఎండికలు

గంధరాజును ఒక తులము, పూతిక రాజును (కటక రోహిణి) ఆరుల (12) రసము, మామూలు ఉప్పు ఒకతులము. మావులనూనె 2 తులములు. వీనితో గంధరాజపుటకను, ఉప్పును మెత్తకనూరి, కటకరోహిణి యాకులరసముతో కలిపి నుంచి నూనెపోసి లేగదూడకిచ్చిన యెడల కడుపులోని పుగురులు పోవును. ఇల్లు నాలుగుదినములియ్యవలయును.

భేదము.

లేగదూడకి ఒకతులము. వెళుకు అయిదు తులములు. వీనిని రెండు కడివి మూడు రోజులు ప్రతియదయము నియ్యి వలయును.

మలబిడము.

మజ్జిగ పదితులములు. మామూలు ఉప్పు ఒకతులము. వీనిని రెండు కలిపి ప్రతియదయము మూడురోజు లియ్యవలయును.

చీడ

నీరక, ఆముదమును నుభాగములు కలిపి చూడ ఒంటికి మర్చముచేసి కొంతసేపైతలవార నేడి నీరుపోయవలయును. చీడపోవువరకు నిట్లే చేయవలయును.

గోమూరీ.

నీళ్లుగా పొగాకు కొద్దిగానే చూడను స్నానము చేయించి బొచ్చుకత్తెరంచి వేసియెడల గోమూరి నశించును.

మిణ్ణలులు.

మావులనూనెను ఒంటికి పట్టించినయెడల మిణ్ణలులు పోవును.

చిన్న చిన్న చెట్టులు.

పశువులకు చిన్న చిన్న చెట్టులు తగిలిన వ్యధలు ఒకరకములువలకు చేడి నీళ్లతో కాచిన యెడల పడుతును. తనవార బిడతేరెండు గంటలవరకు చర్మిళ్లతో ఇడ్లి బడిగల త్రీతీయవలయును. ఇట్లు రెండునూడు దినములు ఆహారములేటి చేయవలయును. పుండు చీమపోవినయెడల గోమూరీ పొట్టుతోనో, నీరు అణిపిండితోనో కట్టుకట్టవలయును. గంధరాజపుట్టు యెడల పశువుగాని బొచ్చుపొడిగాని నింపకట్టువలె చల్లవలయును. చీమ ఒడిగోయింతవార చేడినీరుతో కాల్చులకు ఆముదమునైనై నోగాని కిరోనో అగాని కలిపిదీసి ఆనీటితో గుడ్డనుంచి, పుండుమీద జేసి కట్ట వలయును.

పారిశ్రామిక విషయములు

పెనవళ్ళ పరిశోధన.

యుద్ధారంభమునండియు శత్రువుల వ్యాపార నిరోధము వలన విదేశ సామానుల దిగుమతి నశించి చునభిశ్రమలకు తూర్పి గాకపోయిన కొంతవరకైనను ప్రోత్సాహము కలిగినది. నీలినుందు పరిశ్రమయందు కలిగిన ప్రోత్సాహము మరేయితర పరిశ్రమయందును కలిగి యుండలేదు. యుద్ధమువలన సరకు దిగుమతి తగ్గి మనవెనకళ్ళు పరిశ్రమకు ప్రోత్సాహము కలిగినదికాని, వానిని తయారుచేయుటకు తగిన కర్రలభ్యుతు గుటలేదు. జెలూచీసానమునండి Juniperus Macropoda దిగుమతియై కర్రలేనిపోషము నివారణమునని మనవారు అనుకొనుచు వచ్చిరికాని, యది వొరకుట కష్టసాధ్యమగుచున్నది. కలకత్తా నుంచి పెనవళ్ళను తయారు చేయువాడు తగినంత కర్రలేక తంటాలు పడుచున్నాడు. చెన్నపట్టణము, సిక్కిము, ఆస్సాములనుండి, తదితరములకు కర్రల నమూనాలను వారు తెప్పించి పరిశోధనలు జరిపి, సంగతి సుందర్యములను కనగొనిరి. కాని కెట్లానుండి వచ్చుచుండిన కర్రతో సరిపమానముకర్ర వొరకలేదు. ఇంకను పరిశోధనలు జరుగుచున్నవి.

చెన్నపురియంకలి పెనవళ్ళ.

చెన్నపురి పారిశ్రామిక కాళివారుకు రాజధాని నుండి పెనవళ్ళ కర్మాగారములకు తమ యధికారములలోనికి తీసికొని, వానిని పనిచేయుచుటకు కాన్త్రువులుల కేర్పాటు చేసి యన్ని విధముల సాహాయ్యము చేయుచుండుటవలన మన పరిశ్రమలకు మంచిరోజులు వచ్చినవి యెంచవచ్చును. దీనివలన నీటివరకు చాలకాలమునుండి మూలపడి యుండిన కర్మాగారము లచిరకాలములోనే పనిచేయుట కారంభించినది. మూడు నెలలలో పెనవళ్ళు తయారైనవి. కాని, కాన్త్రువులును నల్లనీ న్నమును సరిగ కుట్టము చేయలేకపోయెను. తగినంత కర్ర దొరకునదిలేనిది సంగతి సుందర్యము లేనందున పెనవళ్ళకు ఆ మూటకు యిచ్చించలేదు.

చేతి వనులు.

అనాదినుండియు మనదేశము చేతివనులకు ప్రసిద్ధి. శ్వాశులూ యంత్రసిర్పాదముల మయమై తలకనైనను తలవని రోజులందు మనదేశమునందు నున్నతమైట్టి మా, పనితనమైనట్టియు, డాకాకల్లాలు, కాత్మిరకాళువలు, తివాసులు రెయారై లోక ప్రఖ్యాతిని పడెదననివి. మనవారెంతటి వస్తువుల తయారు చేయుటకును యంత్ర సాహాయ్యము నపేక్షించి యుండలేదు. రానురాను నూతన పరిశ్రమలవలన యంత్రసాహాయ్యము పరిశోధనలకు నోడ్పడినది. కేవలము మన పరిశోధనలన్నియు యంత్ర సాహాయ్యమునే పట్టుకొని వేలాడుటవలన కలుగు లాభాలాభము లింకను నిర్ధారణ కాలేదు. దీని విషయమై ప్రజలు వివిధాభిప్రాయములై యున్నారు. యంత్రాధారము పరిశోధనలకు లాభకారి యైనను, వ్యవస్రుదమైనను చేతితో తయారుచేసిన సరకులు యంత్రమువలన తయారైన వారితో పోటీకి తూగకాలవను భావము మన యందు నానాటికి ప్రబలుచున్నది. చేతివనులు యంత్రపరిశోధనలకు తూగవచ్చును అని నశించి తీరునని వారివాదము. కాని ఇదిసరికాదని లాహోరునందు విద్రుతిమగుచున్న బ్రిట్యాను పత్రిక వాకొనుచున్నది. చేతివను లెన్నటికి నశించజాలవుగాని కాలసితినిబట్టి పరిణామమును జెందుచుండును. కావున నూతనశితినిబట్టి నూతన యేర్పాటులు చేయవలసియుండును. భగవద్గమ్యమున దొక్క పరిశోధక ఒక్కొక్క తెగవారి వృత్తికింద యేర్పడి యాచారి సిద్ధముగ వచ్చుచున్నది. ఆయా పరిశోధకులలో కొన్ని యెవరి చేతులలోనైన వారి నుండి పరిణామ వచ్చుచున్నతో, అది వారి చేతులలోనే యుండుట వలన సిద్ధిస్తున్నాడు సాగి వృద్ధిచొనికి వచ్చును. అట్టివారు చిన్న చిన్న యంత్రములను, నూతన పరికరములను వినియోగించి పరిశోధనలను వాగుచేయునట్లు మనము చూడవలయునే గాని ఎలకాకొరకు ఇంటిని చిచ్చు పెట్టుకొన్నట్లు అవి యాడుగంటు నట్లు చేయకూడదు. ఏయే రకపుపరికరాలు కావలసి యుండునో యట్టి వానినమూనాలను సజ్జయిచేయవలసి యుండును. ఆయా చేతివనులకు కావలసిన పెట్టుబడి పెట్టిపరకును విక్రయించుటకు తగిన సౌకర్యములను చేయవలసియుండును. ఇట్టి యేర్పాటులు జరిగినయెడల చేతివను లెందుకు ముందుకు రావోదు రూపాంతరము.

మన ఉక్కు పరిశ్రమ

తాతా కంపెనీవారు మనదేశముందు ఉక్కు పరిశ్రమ కాలలను నెలకొల్పి పనిచేయుచున్నది మొదలు మన ఉక్కు పరిశ్రమ నూతనరూపమునదాల్చినది. తాతావారు పారిశ్రామిక కాలలను నెలకొల్పటకు భార్యము 1911 సంవత్సరమువరకు దేశమునం దినుప పట్టుకు సంవత్సరమువరకు 80 వేల టన్నుల వంతుననే త్రవ్వించుచున్నది. చాలకాలము నినుపపట్టుకు త్రవ్వటయందెమియు యభివృద్ధి కలుగలేదు. తాతావారు పారిశ్రామిక కాలలను పెట్టి బోలెడినుపసానుగిని తయారుచేయుట కారంభించిరి. తాతావార్లంతయు ఎరుగుచూడుతేనెడ పడియుండి ఇనుపపట్టుకొద్దిక 1911 లో నోకపారి నాలు గింతలు వృద్ధియయ్యెను. 1914 సంవత్సరమునందు తాతా కంపెనీ వారు 162462 టన్నుల ఇనుపకుండ్లను, 63, 404 టన్నుల ఉక్కును, 75, 904 టన్నుల పోతగోసిన ఇనుమును, 55,448 టన్నుల ఖడ్గీలను, కమ్ములను 6704 టన్నుల ఇనుప ఊచలను తయారుచేసిరి. 1911 నుండి తాతాకంపెనీవారెన్నియో కొత్త యేర్పాటులనుచేసిరి. ఇంకవలన నుంచి యిట్లును తయారు చేయుటకేగాక భార్యముకంటె విశేషము తయారుచేయుటకును పీఠికలిగినది. ఇట్లద తయారైన యిట్లుపట్టులను గవర్న మెంటువారు కొనుట కారంభించి పరిశోధకు ప్రోత్సాహము చేయుచున్నారు. బంగారా రాజధానియందలి సాక్షిపట్టణము నందు తాతావారి పారిశ్రామిక కాల గలదు. అక్కడ దినమునకు శ్రీమతి తేనేమి పురుషులై తేనేమి సగుటుం 8,574 నుంచి పనిచేయుచు అక్కడ పని వాటలు చేయు వారిలో 185 నుంచి యూరోపియనులు గలరు. వీరు గాక గురు మైస్సీ, ఇంగ్లాండు, బ్రెజిల్, ఫ్రెంచులకు ప్రదేశ మలంగు 5100 నుంచి కూలీలు పనిచేయుచున్నారు. విరోపా దేశములందును ఆమెకా జపాను లందును ఇనుప తుంకులు విశేషము ఖర్చు పడుచుండెనుగాని నిరుదు అమృతము తగినది. 45 లక్షల రూపాయల 81171 టన్నుల ఇనుపకుండులు 1913 లో జపాను తెగుమతియైనది. ఇటలీ, స్పాన్టాను, ఫిలిపైను దీవులకును సరకు యెగుమతియైనది. భరతవర్షము నందలి రైలు వేలకు తాతాకంపెనీ వారు పట్టులనే గాక బోలెడితర సానుగిని సప్లయచేయుచున్నారు. యుద్ధము పొసగినది మొదలు విరోపాదేశములందు సరకు విశేషము ఖర్చుపడుటలేదు. పరకుకు పుట్టటకు స్త్రీలకలుకు లేవు. స్త్రీయరులున్నచు కేవులధికము. ఇంకవలన పరకు ఎగుమతి గాక బోలెడు ఇనుప తుంకులు పడియున్నవి.

పారిశ్రామిక బంగారా ఉక్కు పరిశ్రమకాల పని చేయుచున్నది. 1918 లో కొద్దిగ ఇనుపపట్టు గనులున్నచాల ప్రదేశములకు కనిపెట్టుటవలన వీర కర్మాగారపు యేర్పాటులు వృద్ధి యొసరి. వారు తమ కర్మాగారము నందు నూతనపు యేర్పాటులు చేయుటవలన 1914 లో 58879 టన్నుల ఇనుప తుంకులను తయారుచూడగా 1914 లో 72444 టన్నులను తయారు చేయ గలిగిరి.

మన మేంకనీను పరిశ్రమ

మనదేశపు మేంకనీను పరిశ్రమ 1894 వ సంవత్సరము నుండి తలయెత్తినది చెప్పవచ్చును. ఈ పరిశ్రమ ముందు రష్య దేశపు గ్రానాముకు భరతవర్షము రావరగ్రాముకు కలకరిందు చున్నది. లోకమున కంతసేపు మనదేశమునందును రష్యాకుండును విశేషము మేంకనీను తయారుచున్నది. గతవత్సరము మనదేశమునుండి 15975 వేల రూపాయల ఖరీదములు మాత్ర మే యెగుమతియైనవి. ముంబైను తిరువనంతపురం వారు మేంకనీనున్నది చెప్పవచ్చును. యుద్ధప్రతిబంధకములవలన మనయెగుమతులు భార్యములో నూటికి 40 కుంకులు మాత్ర మే పెట్టుచున్నవి. మనదేశమునుండి ఇంగ్లాండు, బ్రెజిల్లులు పూర్వము మేంకనీను వెళ్ళెనుండెను.

బహుమానము

విజయనగరము మహారాజావారు ఈ నెల 7-వ తారీఖున బొంబాయి మెయిలులో వచ్చుచుండగా కడప యుద్ధాను స్థేషనుల మధ్యను తేల్ల వెండ్రుకలు గల విల్మ స్పాన్యములు జాతీయో చేరిన కుక్క యొకటి తప్పిపోయినది. ఈ విషయము పోలీసువారికి కూడ తెలియజేసి. గనుక ఈ పై కుక్కను ఎవరైనను ఈక్రింది విరానదారులకు తెచ్చి యిచ్చిన యెడల తగు బహుమానములు పొందగలరు.

కే. ఎన్. రఘునాథస్వామి, ఏజంటు.

అడ్మినిస్ట్రేటరు, మెయిన్.

శ్రీ జనమునకు ముఖ్యమగుభూషణము.
చక్కని తలకట్టు.
బట్టువలె, మెత్తనై, దట్టముగానుండు నల్లనిశిరోజముల
కోరిని శ్రీబుందురా?
కామినియా ఆయిల్ (రిజిస్టరు)
శ్రీలక్ష్మి తప్పనిది. మెదడునకు పనిబెట్టుతారలకును శ్రీలక్ష్మి,
చక్కని బియ్యం. ఉష్ణాధికమున కలచల్లబడును, నొప్పిపోవును, బట్ట
తల బాగుబడును, అన్నిటికన్న మిక్కిలి నువ్వున లభించును.
మైసూరు నస్తుప్రదర్శనమున బంగారుపతకము

బహుశాలి బడసినది. దీని ప్రాధాన్యము విశేషముల బాగుబడు కిదియేచాలును. ఉష్ణగ్రాసంతో పూచీలు, ఇయ్యశీల
తేజువందలకును వాడబడుచున్నది. యొకటియే. ఇంతవరకు వాడి చూడకున్నచో చెప్పలే వాడును. నిశ్చయముగ సంతోష
మును గలిగించుగల గొప్పవరము. ఒక్కసారి వాడినచో అల్లప్పుడూ మీరే విడవాలవలదు.
హెచ్చరిక:— కామినియా ఆయిల్ అడిగినప్పుడు కొందఱు మోసగాండు ఏదో యొక సామాన్యపు నూనె చూపి
“ఇది చాలవందలది. మిక్కిలి చాక” అనిబెప్పి దానిని కొనుచునెత్తుచున్నారట. ఆమాటలచే మోసపోతును. ఆ నూనె
లలో వారికి మిక్కిలి లాభము కలుపుచుండుటచే అట్లు చేయుచున్నారు. కామినియా ఆయిల్ రిజిస్టరు మాకు మాత్ర
మేనగును.
ఒక సీసా రు 1-0-0. ౨. పి. రు 0-4-0
౩ సీసాలు రు 2-10-0. ఏ. పి. రు 0-7-0
పోలువజెంట్లు, ఆంగ్లో. ఇండియన్ డ్రగ్స్, అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,
155. హమ్మనసీద్ మార్కెటు, బొంబాయి

124 మదరాసు ఏజెంట్లు- సుమాతా ఫురుపోర్తం మూల్కీ, 29, చైనాబజారు రోడ్డు, మదరాసు

బాధాపీడితులకు వరము: ఐవోడిక్ సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోషధిసారసపరిల్లా

అతిశుభ్రపు రక్తచూరణ జనించువాడ్యులకు కీరీటుమంటి చుండు. మగపులను, చచ్చులను, గండమాలను
ఇండ్లను, పాతబొమ్మలను అన్ని విధములవలన గలగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి

జనావధిసారసపరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైనను మధ్యకత్తిని అన్ని విధములైన రోగములను
పోగొట్టును. కీరీటుమంటి పాదరసదోషములను, చులబద్ధమును కాల్చెపంబుధును నొప్పిలను పోగొట్టి రక్తమును
శుభ్రపరుచును. కీరీటాశ్శయము గలగు జేయును. 16 రోజులవరకు తుండుటకు 4 టేబుల్ బుడ్డలతో అమృతమును.

ప్రాప్తిటరు:- పి. డి. సావంత్, ౧౪౪. వననవాడి నం ౨ బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi No. 144, No. 2. BOMBAY.

నహవ్యా! “ఓటోపరస్టాక్” వహవ్యా!
మనోహర పరిమళము.

ఇది నువ్వనమయై మెదడుకు చలువ
చేయుచున్నది. దీనిని శ్రేష్ఠమైన పుష్ప
మల నుండి తీయబడిన “ఓటోపర
స్టాక్” అని పిలుచుచును. దీనిని ఎంతో
మంది వాడి దీని గుణమును క్షణించి
యందుటచే దీనియొక్క బొమ్మకెక్కుమును
తెలుపుచున్నది. కాన దీనిని ప్రతివారును
తమయింట నుంచుకొనవలయును. ఈనవ
యను తప్పింపవలర చిక్కదు.

1 టేబుల్ బుడ్డి 2-0-0
1 డ్రాము 0-12-0, 1/2 డ్రాము 0-8-0
పోలువజెంట్లు:-
ఎక్. ఆర్. నాదక్ అండు కంపెనీ,
4, చైనాబజారు మదరాసు.
వీటి ప్రాప్తిశ్రేష్ఠమయిన రీల్ పశండ్ అనువెండుకల
కును మెదడుకును గుణమునిచ్చు తెలుసు దొరుకును.

దయ యించి యిటు చూడుడు

- 1. నిత్యకర్మాప్తము— సన్మరాంధ్రభిక్షాగము. ఇందు
స్నానసంధ్యానందనాది ౪౦ విషయములుగలవు. ౧-౪-౦
  - 2. ,, ౧౨భాగము సంస్కృతాంధ్రభాష్య సమన్వితం. ౦-౮-౦
  - 3. శ్రీశైలైతర రత్నమాల— ,, ౦-౬-౦
  - 4. యోగవాసిస్థ రత్నములు— సాంధ్యతాత్పర్యము. ౦-౮-౦
  - 5. హఠయోగ ప్రదీపిక— టీకా తాత్పర్యసహితము 3-౦-౦
  - 6. యోగవాసిస్థ జలము— సాంధ్యతాత్పర్యవివరణము. ౧-౦-౦
  - 7. రాజయోగరత్నాకరము ,, ౨-౦-౦
  - 8. అభివైద్యశాస్త్రము-తొట్టివైద్యము. వచనము. 3-౮-౦
  - 9. మఖవైఖరి విద్య ,, ౪-౮-౦
  - 10. రోగారోగ్య విశేషకము ,, ౦-౬-౦
  - 11. ఆర్థికసంతోషము— సన్మరాంధ్రభిక్షాగము ౦-౧౨-౦
  - 12. తీర్థభాగ్యధువోలయప్రకరణము— ,, ౦-౮-౦
  - 13. భక్తవిజయము-వచనము, రభాగములు 3-౦-౦
- తలయెఠాదు:- మానేజరు స్వధర్మప్రకాశిని,
407 గుంటూరు, ఆది ప్రాశానీ.

మీ బాయిలర్లు
విశేషకాలము పనిచేయునలెన్న “ఇంగ్లీషు
బాయిలర్లు కామోజిషిక్”ను యువయో
గింపవలయును. దానినువయోగించిన బాయి
లర్లు శ్రుక్కు కట్టి పొక్కులు పొక్కులుగా
తేచి చెడిపోకుండుటయే గాక మెల్ మెల్లుకు
చక్కని మెరుగు నిచ్చును; ఆవమునున్న
గొట్టములనున్న శ్రుక్కు పట్టకుండగను
సుభ్రముగా నుంచును. ఈ కామోజిషిక్
యవయోగించినచో సంవత్సరముల తరబడి
బాయిలర్లు చెడిపోకుండ ఎప్పుటి కప్పుడు
క్రొత్తవానివలె నుండును.
దానియొక్క యవయోగమును గురించి
యు సలహాను గురించియు అసలుయేజంట్లకే
ప్రాయవలయును.
5 గాలనులుగల రమ్ము 1-కి రు. 25-0-0.
ది లీలున్న పొండ్లీ అండు
389 ఇంజనీరింగు వర్క్సు
తలపెట్టె నెం 55కి రు. మదరాసు
(వె కామోజిషిక్ గోదనకప్పుడు ఈ క్రింద
పేరుకూడ నువాహరింప గోరుచున్నాము.)

180 పుటల పుస్తకము ఉచితము
ఆరోగ్యమును కాల్చునపుడునుపొందుట స్వాభావిక
మైన కొన్ని విధముల అనువరించుటలనుకే కల్గుచున్నది.
ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలగజేసి
కీరీటాశ్శయము దృఢపరచును ఆయుర్వ్యధిని ఇప్పించు
ను. ఈ పుస్తకము ఇవాడుగా నీయబడును. పోస్టు ఛార్జి
యు మేమే భరింపకుండుము. కంటికి వచ్చును.
219 వైద్యశాస్త్ర మునిసికల్ గోవిందజీ,
ఆరోగ్యనివాహకాధికారి, 167, బాడ్వె, మదరాసు.

విన్నపము.
మల్లారాశ్రీ, ఐతము శీతారామయ్య
నాయుడుగారు మా ఆంధ్రప్రతిక వక్షమున
వ్రతినధిగా విశాఖపట్టణ మండలమున సం
చారము చేయుచున్నార గాన వారిని ఆద
రించి కృతీకకు తగు ప్రోత్సాహము చేయ,
నా మండల వాసులు ప్రార్థితులం.
మేనేజరు
ఆంధ్రప్రతిక.

ఇండియన్ పాంకి (లిమిటెడ్)
ఈ బ్యాంకి యొక్క ఎస్పెసేడ్ ఆఫీసు ఈనెల
3-వ తేదీ సోమవారము మొదలు (మైకోర్టున
కేసుకుగా) వై. ఎమ్. సి. ఏ. కట్టడముతో ప్రారం
భింపబడును.

అలంకారతత్వ విచారము.
ఆంధ్రకవితా నిమగ్నగ్రంథమాలికా ద్వితీయ పుష్పము.
గ్రంథకర్త : కురుగంటి సీతారామయ్య.
ఇందు ప్రాచ్య సాహిత్య విమర్శనా కళ
యము లుచ్చరింప బడినవి. కావ్యమన గెల్లుండ
వలెనో, కవిత్వలక్షణ మెట్టివో, విమర్శన మే
త్రోవను సాగవలయునో, కావ్య నిర్మాణమున
కలంకారము లావశ్యకమునో, కానో, మొదలగు
సంశయము లన్నియు తేలెల్లొకటై వైఖిలో ప్రాయ
బడినవి. ఆంధ్రభాషా కుమారుల కది మిక్కిలి
యోగపరిచును. పే. ౧-8-౨
నలయువా కీ క్రింది విషయములు ప్రా
వేశించుకొన వచ్చును.
విభుకల మల్లికార్జునశాస్త్రి.
479-17-6-16 వేముకూడ, గుంటూరుజిల్లా

దంతచూరము

పండ్లపోటుకు ఆపులకు మంచిపాడుము.

ఈ దంతచూరముతో వంస్తుతోములవలన చిగుళ్లనుండి రక్తము
ప్రసించకుండును. నోట దుర్గంధము లేక యుండును. పండ్లు ముత్యముల
వల్లగా నుండును. అనేకులనల్ల ప్రతిరోజు వాడబడుచున్నది.
సర్వసామాన్యముగ అందరును వాడుటకు తగియున్నది.
పండ్లకు బలము నిచ్చును. చిగుళ్లు గట్టిపడును.
క్రతివారము వేలకువేలు డబ్బీలు విక్రయము.
డబ్బీ 1-కి 0-2-0. డజన్ రూ. 1-2-0.

అమృతాంజనము డిపో, 7, లంబుకెట్టివీధి, జాట్లబ్రహ్మ, మదరాసు.

Printed and Published by K. NAGESWARA RAO at the "Andhrapatrika Press, No. 6, & 7 Thambu Chetty Street, GeorgeTown MADRAS